

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **DEZSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.**
Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

A nagyváradai beszéd.

Budapest, június 20.

(v.) Mérföldmutatót állított fel tegnapi beszédében gróf Tisza István. A szabadelvű párt megújulásának, a többség egybeforrásának utvonalan az utolsóelőtti állomást jelzi ez a mérföldmutató. Egy kicsiny utszakasz még — valóban elenyészően csekély az eddig megtett képest — és célpontjához ér a Széll Kálmán korszakos műve: az indulatoktól megtisztított s immár csupán *elvi* ellentétek feszítő ereje által mozgatót közéletnek oly régóta nélkülözött súlyegene.

Két karja van ennek a beszédnek is, mint minden mérföldmutatónak. Mutatja azt az irányt, amelyből Tisza István elindult s azt a másikat, amely felé mostanában igyekszik. Szó esett tehát a beszédben a multról is és ebben a multhban báró Bánffy Dezső kormányzataról. Azt mondta róla gróf Tisza, hogy soha nem fogja kicsinyíteni a volt kormányelnök érdemeit. Senki sem ütközhetik megezen a kijelentésen, amely nem annyira Bánffy akarta tán igazolni, mint inkább azt a szívósságot, amelylyel Tisza István a volt kormány mellett véges-végig kitartott. Ellenben arra nem tett a nagyváradai szónok fogadalmat, hogy sohasem fogja belátni azokat a súlyos hibákat és végzetes tévedéseket, amelyeket Bánffy elkövetett. Pedig a jövőd szemponjtából nem nagyon fontos, volt-e s ha volt, mennyi érdeme volt Bánffy Dezsőnek, hanem ennél sokkal, de sokkal fontosabb az, hogy az ő hibái és tévedései soha többé ne ismétlődhessenek. A Bánffy pályafutása súlyos lecke volt az országnak, a szabadelvű pártnak s kivált azoknak a politikusoknak, akik tehetőségüknel fogva igényt tartanak rá, hogy valamikor részük legyen a közélet vezetésében. Hogy Tisza István nem tagadhatja meg azt a mulat, amelylyel szolidáris volt, azt ügyis

tudtuk volna, ha tegnapi beszédében nem is hajlja meg zászlaját *bucsuzól* Bánffy előtt. Azt pedig, hogy okult ugyanennek a multnak a tanulságain, biztosra vesszük, noha nem látta szükségesnek ezt kijelenteni.

A jövődöbe nézett a nagyváradai beszédnek második része. És örömet jegezzük fel, hogy amilyen udvariasan és röviden bánt el Tisza István az elmúlt dolgokkal, ugyanolyan melegen és tüzetesen foglalkozott a jövővel. Az, amit Tisza-árnyalatnak szokás nevezni, e beszéddel korrektil és lojálisan bele illeszkedett a dolgok új rendjébe. Akinek eddig kétsége volt ebben a tekintetben, ezentul bizvást szakíthat székszisével. Tiszta, határozott és a politikai őszinteség legszigorubb mértékének is megfelelő volt ez az állásfoglalás. Gróf Tisza István élesen rációfolt mindenre, ami a mostani szabadelvűpárt egysége ellen tör, s lelkesen felkarolt minden olyan törekvést, amely a többség belső összhangjának kedvez. A főudvarmester sajtójának Széll Kálmán személye és politikája ellen intézett hol izléstelenül epés, hol megbotránkoztatóan otromba támadásait nemcsak visszautasította, hanem meg is bélyegezte a nagyváradai beszéd. S ahogy nyíltan kimondta, hogy az ilyen viselkedésre a főudvarmesternek és sajtójának a szabadelvűpártból senki sem adott mandátumot, e férfias kijelentéssel széles ártot vont a mult közé, amelyet nem akar kibebíteni, s az új rendszer közé, amelynek szolgálatába helyezi tehetőségeit. A tegnapi beszéd ország-világ előtt nyilvánvalóvá tette Bánffy Dezsőnek tökéletes elszigeteltségét. Fészkelődéseire a főudvarmesternek ezentul semmi ügyet nem kell vetni; egy unatkozó magánzónak szórakozásaival nincs mért törődnie a közvéleménynek.

Még szigorubb itélettel suttotta Tisza István a főudvarmester által szított protestáns akciót. Mondtuk mi váltig, hogy a kálvínisták

felekezeti indulatának mesterséges felfokozása s az a rendszeres uszítás, amely egy idő óta a főudvarmesteri lobogó alatt folyik, nem találkozik a protestáns közvéleménynek s az e közvélemény tolmácsolására hivatott protestáns vezérfériaiknak helyeslésével. Most ime Tisza István szájából tudja meg az ország, miképp vélekednek az illetékes faktorok arról az illetéktelen hajszáról. Gonosz és ostoba ámitás az egész, amelylyel egy politikai spekuláns félre akarná vezetni a protestáns felekezetet. Erre sem adott senki mandátumot a főudvarmesternek. Lelkiismeretlenség ez az egész akció, melyért felelősséget a magyar protestantizmus vezetői semmi szin alatt nem vállalnak. Mi marad ezek után a főudvarmester nyugtalankodásaiából? Izgatja a szabadelvű pártot, s a szabadelvű párt kijelenti, hogy semmi köze fickándozásaihoz. Uszítja a protestánsokat, s ezek tüntetően hirdetik, hogy elítélik ezt a léha bakafantokodást. Két harctéren verekedett eddig Bánffy; mind a kettőn végleges kudarcot hozott rája ez a beszéd. Most már igazán napirendre kell térni ezen a két lábón járó epehólyagon.

Kiemelkedő momentum volt még a beszédben az a lojális hang, amely a volt nemzeti párttal való együttműködésről szóló fejtegetést jellemezte. Bajtársi melegség áradt ki Tisza István e szavaiból; s nekünk úgy tetszik, mint ha immár meg volna építve az a hid, amely átvezet a mult időök örvényein. Ami elválasztotta a mai többség alkotó elemeit, arra ráborul a feledés. A jövődönek feladatai vállvetett munkára szólítják az egész szabadelvű pártot. A szivekben inn fonyadoz a keserőség, amely eddig az emlékekből táplálkozott s az új időnek új munkája barátokká avatja az egyazon táborban küzdöket. Az egybeforradás művének örvendetes haladásáról tesz tanubizonyosságot a Tisza István

T Á R C A.

Ugody Lila.

(Szikra új regénye.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Lenkei Henrik.**

Szépírodalmunk női gárdájába két évvel ezelőtt egy apród lépett be, aki rögtön első fellépésével annyira meghódította a szemlért tartó kritikásokat, hogy soron kívül a gárda elitjébe kellett emelniük. Kellott, mert nálunk az előítélet a nőművészek ellen általában, az írónök ellen pedig különösen még felette erős. Az igaz, hogy a külföldhöz képest kevés valódi tehetség állott síkra, hogy ez előítéletet legyőzze. A Gerlekövy Arabellák, Gaálfalvy Karolinák, Berencsey Barna Jenkék pedig (bármennyire keresettek is olvasó közönségünk bizonyos rétegeiben) sokban megérsítették a női művészetről való nem nagyon hizelgő véleményét.

Most azonban a Szabóné Nogáll Janka, Tutsek Anna, Lux Terka, Gyarmathy Zsigáné, Lengyel Laura érdemes csapata hatalmas társat kapott az új regény írójában, aki — ugy hisszük — egyszersmindenkorra el fogja hallgattatni a női dilettantizmusról való balhiedelmet.

Sőt az a komoly perspektíva, melyet e regény nyújt, a mély élettelfogás, mely rajta keresztül vonul s a művészi előadásnak valódi természetessége, mely minden szavát áthatja, legjobb férfírónk mellé állítanak, ha egyszersmind minden mondata, felfogása, művészsége nem minden ízében a szó legjobb értelmében vett női írora vallanak, akinek ereje éppen a női szel-

lem összes tulajdonságainak ragyogtatásában áll, fűszerezve egy jó adag nőies elfoglaltsággal a férfinem iránt.

A regény tárgya Ugody Lila, özvegy Ugody Kristófné egyetlen leánya pártában való maradásának analízise.

Né tessék megjedni az analízis szótól. Nem a Bourget-féle aprözó pszichológiai magyarázatokról van szó, de nem is a Goncsarov vagy Csernievszkij élesen boncoló elemzéséről. Szikra analízise egyszerű, mondhatnám naiv. Nem a regénytudomány szemüvegén keresztül történik, hanem a növénykedvelő tájfestő szemével, mely megszokta a megfigyelést, ismeri a színeket s tapasztalati okát tudja adni a hervadásnak, a duzzadó életerőnek a nap s az év minden szakában.

Ugody Lila egy nagyon szeretetreméltó bájos vén leány, a vén leányok minden keserősége, minden normális aggszínél természetserűleg kifejlesztett eltorzulás, elfélszegesedés nélkül. Egy cseppet sem emlékezett az északi írök férjet vagy tért követelő harcias vén leányaira, s a németek csuf tárgyául szolgáló, mert az „örök nőiség”-ből kivetkőződő „alte Jungfer”-jeire, de még kevésbé az elkeseredett, bosszantóan szánalmas, rossz száju, csupa esont testű, tipikus aggszűkre, akik hosszú ideig terrorizáltak a szinpadot, meg a regényhasábot, hogy aztán jó időre helyet adjanak a szemészedett, sok helyütt még most is grasszáló anyós alakjának. Egy fényes intuíciónal megérszett és csudálatraméltóan finom tollal megrajzolt leánypalánta ez, aki egyszerűen azért nem talál férjet, mert nem eléggé vagyonos arra, hogy egy hozzá méltó férfi rávesse a szemét. De azért éppenséggel nem esik kétségbe, kellő „galgenhumor”-ral rendelkezik, hogy helyzetének ferdeségét nemesen viselje és

megvan az a nagy lélekre valló lemondó képessége és aktivitása, hogy özvegyen maradt bátyja gyermekeiben találja fel üdvét, azok nevelésében keresse élete feladatát.

Ugody Lila mint anyahelyettes fogja lelni napjait és avval a biztos tudattal válunk el tőle, hogy lényének harmonikus vonásait bele fogja oltani a gyermekekbe, azokból kitünő és nálánál talán szerencsésebb embereket fog nevelni.

De vajjon kárpótol-e ez azért a veszteségért, melyet egyéni boldogulásában érte? Nem szomorít-e el az a látvány, hogy egy ilyen kiváló nő, aki boldogításra van teremtve, akinek magának is lehetnének gyermekei, aki szellemével, fölényével és szive gazdagságával egy egész társadalmi osztály vezetésére volna hivatva, apácazerű rezignációval visszavonul és nagynénei, nevelőanyai örömkömben leli teljes kielégítést? S éppen itt tér el Szikra a sablontól. Eppen itt nyit kilátást oly jövőre, melynek bekövetkezését emberi és nemzeti szempontból legforróbban kell óhajtanunk. Ö misziót akar teljesíteni. Ö vértanuja akar lenni egy erősebb, boldogabb Magyarországnak. Ö egyéni érzéseit leveti azért a reményért, hogy a bátyja gyermekeiből egészségesebb, tettekre szebb generációt neveljen, mint amelyet apjuk, Ugody László képvisel. Új férfiakra van szüksége Magyarországnak s ezek az új férfiak csak úgy jöhetnek létre, ha asszonyaink, akikben még van idealizmus, akik mindig konzervatívabbak az erkölcsökben a férfiaknál, testük-lelkük javát fektetik a jövő nemzedékre.

Igy ez nagyon doktrinérül hangzik. S ha így volna elődva, akkor bármily értékes a tendencia, valószínűleg hidegen hagyná az olvasót. De éppen abban áll e regény egyik főérénye, hogy ezt a vezéreszmét úgy kell kihámozniunk. Sehöl fejtegetésszerűleg nem lép elénk, Lila sehöl

beszède. S ezért mondjuk, hogy ez a beszéd a Széll Kálmán szabadelvű, erögyűjtő, békét teremtő politikájának az apotheozisa.

BELFÖLD.

Gróf Apponyi a helyzetről. Gróf Apponyi Albert, egy estláp értesülése szerint, nemskára nyilatkozni fog a mostani politikai helyzetről és pedig vagy választóihoz intézendő nyílt levél formájában, vagy pedig akként, hogy *Jászberényben* beszédet mond.

A honvédelmi minisztériumból. A honvédelmi minisztérium 1901. évi költségvetésének összeállítását befejezték. A kész munkálattal a napokban átküldik a pénzügyminisztériumhoz. A jövő évi költségvetés körülbelül az idei költségvetés keretében mozog. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter július 2-án nyolc heti szabadságra megy. Szabadságának egy részét Karlsbadban, a másik részét Bad-Gasteinban fogja eltölteni. Távolléte alatt az államtitkár, a legfelsőbb elhatározás alá tartozó ügyekre nézve pedig egyik miniszteriársa fogja helyettesíteni.

Az interparlamentáris konferencia. Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja ma déli 12 órakor ülést tartott a képviselőházban gróf Apponyi Albert elnökléte alatt. Mintegy harminc tag vett részt ezen az ülésen. A napirend egyelőre tárgya a *párisi kirándulás* részleteinek megbeszélése volt.

E tekintetben a Máv. városi menetiigrodáia, egyetértésben a nemzetközi hálókoosi-társasággal, igen előnyös feltételek mellett haillandó a július 31-én kezdődő kongresszusra Párisba vinni a tagokat és ott 10 napon át lakás és teljes étellemmel, kitűnő szállásban, a Grand Hotel de Trocadéro és az Elysées-Palaisban ellátni 275, illetve 375 forintért.

Július 27-én este 11 órakor az Orient-Expressnek egy különvonata fogja a tagokat Párisba szállítani. A vonaton tel es ékeztést ad a társaság. A viszszaútozás tetszés szerint bármely irányban történhetik, Svájcban vagy Németországban át. Ebben az esetben a tagok I. osztályu jegyet kapnak.

A magyar csoport július 30-án este 6 órakor találkozik Párisban, a Grand hotel Trocadéro nagyszobájában.

Gróf Apponyi Albert bejelentette, hogy felkérte Vészi Józsefet, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnökét, hogy a párisi interparlamentáris konferencia megfelelő hírszolgálatára érdekében a szükséges intézkedéseket már eleve tegye meg, hogy úgy a magyar csoport kebeléből inicitál akciók, valamint a bekezdésekkel kapcsolatos manifesztációk, a kiválóbb beszédek és fontosabb határozatok, lehetőleg minél terjedelmesebben közöltessenek a

sajtószövetség kötelékébe tartozó hírlapokban. Vészi József országgyűlési képviselő az államfogházból, ahol jelenleg párbajvétség miatt van fogva, meleg hangu levelet írt gróf Apponyinak, melyben szolgálatait készségesen felajánlja. Ily értelemben kérte fel még gróf Apponyi Albert a jelenlevő *Balgár* Ferenc képviselőt is, mint az interparlamentáris sajtószövetség egyik elnökét kérve, hogy a sajtószövetség választmányát a teendők megbeszélésére hívja össze. Az ülés folyamán az elnök bejelentette még, hogy az összes további tudnivalók felől alkalmas időben a csoport titkára körlevélben fogja a résztvevőket értesíteni. Az ülés fél kettőkor ért véget.

A kirándulásra eddig 72-en iratkoztak be, akik a családtagokkal együtt körülbelül 100 személyt tesznek ki. A jelentkezők közt vannak gróf Apponyi Albert nevével, báró Ambrózy István nevével, dr. Bozdánovics Lucian, Bolgár Ferenc, gróf Benyovszky Sándor nevével, dr. Berzevics Albert nevével és leányával, Blaskovics Sándor, Benke Gyula, Csávosy Béla, Daniel Gábor, Dégen Gusztáv, Dessewffy Aristid, gróf Eszterházy Kálmán, dr. Emmer Kornél nevével, Földváry Elemér nevével, Fassie Tódor nevével, Fülöp Béla, Gall József, Ghiczy Béla, Goldis József, Hegedűs Károly, Hook Janos, dr. Hortoványi József nevével és leányával, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Justh Gyula nevével és leányával, Jagics József, Kállay Lipót, Klobuszky János nevével és leányával, Kossuth Ferenc, Kálmán Károly, dr. Krajszik Ferenc, dr. Láng Lajos, dr. Láncoz Gyula, László Mihály nevével, Láncoz Leó, Légrády Karoly fiával és leányával, Latinovics Géza, Ludvig Gyula, dr. Mohay Sándor nevével, Münnich Aurél nevével, Molnár József nevével, Manassy György, báró Nikoits Fedor, Nedeczky Janos, dr. Óvay Ferenc nevével és leányával, Pazmándy Dénes, báró Perényi Zsigmond, Pildner Ferenc, Pukovics József, Putnok Mór nevével, Popovits Vazul István, Rudnyánszky Béla nevével, Rakovszky István, Szághy Gyula, Serban Miklós, Szilágyi Dezső, Szentiványi Árpád gyermekeivel, Szerb György, gróf Széchenyi Béla, Sulovszky Dezső, báró Stojanovics György, gróf Teleki Sándor, Tuba Janos, Vermes Béla, Vészi József, Vo nich Sándor, Visontai Soma nevével, gróf Zieny Jenő, Gyurkovics György, Asbóth Janos.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómia kongresszusától kiküldött tizenkettes bizottság ma délelőtt tizenegy órakor gróf Szápáry Gyula elnökléte alatt ülést tartott, melynek az lett a rezultátuma, hogy a kultuszminiszterrel való további tárgyalás céljából el háromtagu albizottságot küldtek ki. E bizottság tagjai gróf Szápáry Gyula, gróf Apponyi Albert és Kainer Lajos kanonok. A tizenkettes albizottságot e háromtagu bizottság tárgyalásainak befejezése után fogják ismét egybehozni. A miniszter megbízottjaival folytatott eddigi tárgyalásokról szóló jegyzőkönyvet holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor a főrendikar tanácsoránban tartandó ülésen a miniszteri megbízottak jelenlétében fogják hitelesíteni.

sem tüntet vele, semmi kérdés, semmi nagyzo-lás nipes elhatározásában.

Ó ott marad, ahová kötelessége láncolja, mert az a férfi, aki mekérte, nem elég erős az ő egyéniségéhez s mert bátyja cselekvésre, energiára képtelen lélkével nem tudná a gyermekeket helyes útra terelni.

A magyar nőül eredő reneszánsz gondolatát fejezik ki a regényben előforduló többi nő alakok is. Itt van első sorban Lila anyja, a magát bámúlatoan fejelemzni tudó Ugody Krisztótné, aki egy kisszerű cél elérésében elsőrendű férőhöz illő cselekvő bírást fejt ki, aki legnagyobb szenvedélyében is uralkodik magán, hogy aztán bele is halion ebbe a tulvitt magauralkodásba. Itt van Pántelkyné, aki képviselő fiát, Lila kérőjét, annyira uija köré tudja csavarni, hogy az amugy is ingatag jellemű férfi valóságos bábbá lesz kezében. Itt van Ugody Lászlóné, aki bálnakaratu férje mellett vezet a gazdaságot, "akarekoskodik, vagyont szerez, a maga szempontjából jogosan üldözi az apjára ütő, álmodozó, energiátlanogató sejtető gyermeket, szemben az ő természetét öröklött tettrevágyó, élénk és temperamentumos gyerekekkel, hogy végül is, mint áldozata annak a felfogásának haljon meg, hogy a sok gyerek egy tethetetlen családfe oldalán, a családi vagyon veszedelmes csorbúlását hozza magával. És itt vannak az antik korust parodizáló nagynénik, akiknek kedvük telik emberszólásban, bölcs tanácsadásban, de ha a család beszületéről, az erkölcsök megóvásáról van szó, egyszerre puritán matróznaká változnak át.

Válóban George Elliot és Dickens asszonyalakjaira emlékeztetnek ezek mindannyian, amint-hogy az angol mintákon való nevelődést az írónő szerencsésének kell tartanunk s már e tekintetben is regényirodalmunknak meggazdagodását joientik.

Az igaz, hogy ezekkel a nőekkel szemben a férfiak meglehetősen a rövidebbet húzzák, annyira,

hogy az egész regény szinte a nők mellett, a mai magyar férfiak ellen írt vádirat benyomását kelti. A nagyvilágtól félrehúzódó, révedező Ugody László mellett látjuk a fiatal Pántelkyt, a gyenge jellemű amorozót, a letört zongoraművészt Szabó Palit, az örökké mulató s udvari Kóbból Gyurkút, a vaskos és korlátolt Mócsy Istvánt, a viperanyelvű vén Schwechát bárót és a kis strébert, a vidéki lapszerkesztő Józsafty Árpádot.

Itt önkénytelenül elragadta irónőnk a tendencia szelleme, mert noha készségesen bevalljuk, hogy az erős nem nálunk nagyjában rászorult a gondolkozás mód regenerációjára, de ennyire lérges, pipogya és szenvedélytelen férficsapat egy milieuban még nálunk sem található a valóságban. Ebben a pontban nem érthetünk egyet Szikrával, akinek bizonyára volt alkalma az erős nemnek ezeknél sokkal különböző alakjaival megismerkedni.

De még ne térünk rá a regény fogyatkozásaira. Emeljük ki előbb még egyeb, az említetkél nem kisebb erősségeit. Mindenekfelett a beszéltetésben, a megjelenítésben való művészségét. Az ő alakjai valóban úgy beszélnek, természetesen a lényegeset az író céljaihoz képest kidomborítva, mint a hogy az életben hallanók. A kis gyermek rajonso beszédmódjától a magyar parasztkoosis kurtá szókimondásáig, az aszszonyi bőbeszédűsétől az éles nyelvű csipdeségig, a szónoki frázistól a szenvedélyes kitérésig a skála minden hangja Szikra rendelkezésére áll. Beszéddel jellemezni, a tónusok különböző zsinéit emelálni aig tud valaki jobban írónk között, aitaly tehetség őt egyenesen a drámái dialog mivélésére utalja.

De leírásai is mesteri élénkségűek. Tessék elolvasni egy angol mintára a kis falusi templomban rendezett „harvesting festival” vagyis egy aratási hálaadó ünnepély rajzát.

Mily gazdagsága az igaz szemléletnek, mily

Agrár pusztítás. Agrárius politikáról beszélni minálunk tehát egyenesen pleonazmus.

De hogy nem a mezőgazdaság anyagi érdekeit veszérlik agráriusainkat előnyomulásukban, hanem a politikai tóren való egyéni hatalmaskodás elnyerése, azt legjobban bizonyította az a szaktanácskozmány, mely az *örlési forgalom* kérdésében a fővárosi tanács kezdeményezése folytán legutóbb tartott.

Agráriusaink az örlési forgalom eltörlését ki-küzdötték.

Az agráriusok már maguk is kénytelenek belátni, hogy az örlési forgalom megszüntetésével a magyar buza várva-várt emelkedése be nem következhetik.

Az örlési forgalom eltörlése *kizárólag agrárius vívmány.*

Mindezek tiszta szinigazságok. Ezeket az igazságokat a földvarmester lapjából szedgettük össze. Aláírjuk mi is. De egyuttal kiegészítjük őket még egy lényeges igazsággal: azzal, hogy *mindezeket a vívmányokat az agráriusok a Bányfőkormányának köszönik.* Erre a pótlásra felkerjük a földvarmesterileg sugalmazott újságot. Mert a csonka igazság nem igazság.

A klebrudalt néppárt. Rakovszky és Lepsényi néppárti képviselő urak tegnap kivándoroltak a Népligetbe az államvasuti gépgyár sztrájkoló munkásai közé, ahol fölötté kellemeztették magukat és szives készséggel kínálgatták a munkásoknak a néppárt támogatását. A munkások azonban megköszönték szépen, de nem kérték belőle. Ma aztán levélben is tudatták kéretlen pártfogóikkal, hogy nem lehetnek bizalommal a néppárt iránt, mert ez a párt *valamennyi országgyűlési párt közt a legnagyobb ellensége a munkásoknak.* Meg kell adni, hogy ez a megokolás rövid, de velős.

KÜLFÖLD.

Az olasz kormányválság. A Pelloux-kabinet lemondásával beállott válság elintézésére vonatkozólag eddigelő csak sejtések vannak. A szenátus n, amely ülést tartott, az elnök az ülésnek bizonyítatlan időre való elnapolását javasolta. De azt a nézetét fejezte ki, hogy a legközelebbi ülés még a hét folyamán, talán még *holnapután* lesz megtartható. A szenátus folyosóin úgy magyarázzák az elnök eme kijelentését, hogy számitanak rá, hogy az új kormány *holnapután* megalakul.

Róma, június 20.

Saracco elfogadta a király megbízását az új kabinet alakítására. Saracco legelőszörban Viscontti Venostához fordult, arra kérve őt, hogy a külügyi tárcát tartsa meg az új kormányban is. Visontti Venosta rámutatott azokra a nagy nehézségekre, a melyek a házszabálykérdés megoldatlansága következtében munkája elé görődülnek. Saracco

finom csoportosítása a színeknek, hangoknak és érzéseknek! És mily termékeny kilátást nyújt a leírásnak befejező része: „e naptól kezdve egy-egy ember lelkében mégis csak ébredezett, derenggett az örökszépnek fogalma, áldása.”

De nem kevesebb erővel és élénkséggel adja Szikra egy négyeleti közgyűlés küzdelmének rajzát, (az ismert nagyváradi apácakérdés körül). Látjuk a honorificiorokat, a szavazó plebsot, az izgalmat, a szenvedélyek tobzóását, a csoportképeket úgy, mint a porirátszerű egyénitéseket, ahol kell, komolyan, másutt a guny maró hangján megelevenítve. Ugyancsak kitűnő megfigyeléssel tárul elénk egy vidéki városbeli hangverseny képe, a vidéki pletyka és felületesség találó jellemzésével.

S hogy a gazdag zsánerképek közül még csak kettőt emeljünk ki: olvassak el a négyeleti disznóknő lakásának leírását tömördek perelyeivel, a hálának turesánál-turesább ajándékai-val, rikító butoraiival, ugy hogy Pántelkyné szalónja „egy esőn feledett festékskatulyához hasonlított.” Végül pedig egy vidéki bálnak rajzát, melyet egy őstölgyerdő közepén a várnegye előlék fiatalgá rendez. A kövér főispánné, akire Cella néni ezt a szójátékok csinálta: „eddig a bordeau volt hordóba, most meg a hordó van bordeauban”. A szolgabíró, aki személyvlogatás nélkül táncoltatja sorra a leányokat s az asszonyokat. A kis Mátyus gyerek, a pesti jogászfiu, aki blazirtásgával dicsekszik s a mellett ábrándos mint egy süldő poeta; a lányok és fiatal asszonyok csoportja, akik egyenlő módon fészegnek Lila közeledtekor stb. Csupa az életből eliesett finom vonás és plasztikus alak, a mai magyar zsenri kitűnően megrajzolt típusai.

De nemesak a külsőségek vázolásában remekel Szikra, hanem erőseccettel adja a társadalmi rétegek közti ellentétet, a katolikusok és protestánsok közti antagonizmust, mely napjainkban újra annyira kiélestedt, hogy Magyarországot

erre azt válaszolta, hogy ez a kérdés az állam és a parlament méltóságának megfelelő módon megoldást fog nyerni. Mindenki meglepődéssel fogja venni azt a megoldást, amelyet ő fog ajánlani. Erre a válasza *Visconti Venosta* gondolkodási időt kért magának. *Saracco* végül azt a reményét fejezte ki, hogy a világ politika jelenlegi zavart helyzete és az elintézésre váró számos olaszországi fontos kérdés kedvező értelmű határozatra fogja bírni *Visconti Venostát*.

A kínai bonyodalom.

Budapest, június 20.

Seymour tengernagy, az európai csapatok brit parancsnoka, olyanféle szerepet kezd játszani Kínában, mint az angol hadvezérek Dél-Afrikában a háború első felében. Vereséget ugyan még nem szenvedett, de azok a hírek, amelyek róla hallatszanak, még annál is rosszabbat sejtetnek. Nem bizonyult ugyan valónak, hogy Seymour tengernagy, miután az európai csapattal — 1500 — 2000 emberrel — Peking felé indult, visszatért Tiencinbe. De tény, hogy csak a langfangi állomásig mehet, mert onnan fogva a vasút szét van rombolva. Langfangtól Peking még 40. angol mérföldnyire van, ami gyalog három napi járóföldet jelent. Ugy látszik, az angol vezér el is indult erre az útra, de most annak a híre érkezik, hogy a kínai csapatok bekerítették, — mint Dél-Afrikában szokták volt a boorok az angolokat — az elesése kifogyott s kénytelen lesz kapitulálni. Egy másik hír azt mondja ugyan, hogy Peking déli kapuján brit zászlót láttak, ami azt jelentené, hogy Seymour mégis odaérkezett; de az nincs megmondva, hogy ki látta azt a brit zászlót. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy az orosz csapatok Peking alá érkeztek és azonnal megkezdtek a tüzelést. Ennek a hírek a valódságában is kétkedni lehet; de úgy ez, mint a többi távirat, azt mutatja, hogy komoly háborús világ van a szélső keleten s hogy ezentalon onnan rendszeres haretéri tudósítások várhatók.

Mai tudósításaink a következők:

(Pekingi hírek.)

London, június 20.

Sanghaiból valamivel megnyugtatóbb hírek jönnek. A *pekingi követségeknek állítólag semmi bajuk sem lett*.

A *Daily Mail* és *Daily News* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a *Seymour* tengernagy parancsnoksága alatt álló expedíció, amely Peking felszabadítására indult, *ellenséges csapatoktól van körülveve*.

A *Times* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: A kínai vasutak igazgatójának organuma egy táviratot közöl, amely szerint *tegnap Peking déli*

szinte két táborra szakítja és nem kevesebb bátorsággal szól hozzá a vagyonmegoszlás, gyermeknevelés és a házasság érettség kérdéseire, melyeket mindig egy-egy találó hasonlattal vagy elmeséssel megjegyezéssel világít meg.

Szándékosan állottunk meg hosszabban Szikra jellemző, beszéltető, leíró képessége és a magyar világról való felfogása mellett. Ezekből a közönségesnél jóval magasabb művészi erő, kiválóan miveltséggel és mélyen gondolkodó lélek, párosulva igazi női gráciával, szívet és szeretetreméltósággal sugárzik ki.

Sokkal gyengébb az írói mesebeli leleményessége és komponáló tehetsége. A cselekvésnek bonyolítása, kibővítése nem eléggé érdekes, mert nem eléggé invencióz és az egyes jellemzők, párbeszéd és leírások elhelyezése nem eléggé szabatos és találó. Nem minden szín van a maga helyén és sokszor a részlet uralkodik az egész felett. Különösen a regény második részére áll ez, amiből következik a regénynek az a fogyatkozása, hogy gyakran hosszadalmasnak és terjedősnek látszik. De nem is tagadhatjuk, hogy Szikra erővel nem tud gazdálkodni. A beszállás, a művészi ökonomia még nincs teljesen keze ügyében. Ambátor, hiszen ez még nem is lehet meg. Összesen második műve az előttünk fekvő regénye, mely az elsőhöz, a „Bévéndorlok”-hoz képest így is nagyfokú gazdagodást és emelkedést mutat.

Örülünk azon, hogy máris ilyen értékes írói kvalitások tárulnak elénk Szikrában, olyanok, amilyenekkel újabb férfirőlünk is csak ritkán kényeztettek el bennünket. Meg vagyunk győződve, hogy ami benne hiányzik, azt az idő, a rutin megfogja adni, de arról is, hogy ami benne megvan, azt semmiféle rutinnal pótolni nem lehet.

kapuján brit zászló lengett. Azt hiszik, hogy ez *Seymour* tengernagy csapatainak Pekingbe érkezésére vall. A kínai táviró igazgatója ideiglenes futárszolgálatot rendezett be, hogy Tiencint összekösse a legközelebbi déli állomásokkal.

Páris, június 20.

A külügyminisztérium tegnap óta nem kapott hírt a kínai eseményekről.

London, június 20.

Minden hír, amely ma érkezett, Sanghaiból származik. A *Daily Express* azt írja, hogy az orosz felszabadító csapatok *tegnap Peking alá érkeztek* és azonnal megkezdtek a tüzelést. Pénteken a kínai tábornokok: *Tunfufusiang* és *Tungeting*, megtámadták a csapatokat. Hétfőn reggel óta a pekingi tömeg Taku bevétele miatt fel van háborodva. Az összes idegeneket felkoncolták. A német és francia követek állítólag felkoncoltattak.

A *Daily News* azt a hírt adja, hogy *Seymour* tengernagyot az úgynevezett száraz legelőn visszatartották, *körülfogták s jelenleg eleség híján van*.

London, június 20.

Egy tegnap délután érkezett távirat szerint *Juan-Si-Kai* kormányzó azt a parancsot kapta, hogy *Santungból csapatokkal Peking felé vonuljon*. Egy későbbi jelentés tagadja azonban, hogy a kormányzó ilyen fölszólítást kapott volna.

Hamburg, június 20.

A *Hamburger Correspondenz*nek egy berlini tudósítója a következő hírt táviratozza:

A Sanghaiból érkezett hírek közül hivatalos helyen a következőket tudtam meg:

Egy német lap tudósítója vasárnap reggel a sanghaiból táviróhivatal főnökének táviratot adott át lapja számára, aki a következő megjegyzéssel vette át a sürgönyt:

— Ön fontosabb hírt jelenthetne, ha tudná, hogy néhány párcel ezeltől mit táviratoztak innét.

Rövid kérdés után a táviróhivatal főnöke a következőket mondta el:

Tanq-Su-Kiang tábornok azt a parancsot kapta, hogy az európai hatalmak ultimátumára *tüzzel-vassal való pusztítással feleljen és a bozerekkel egyesüljön*.

Lehetséges ugyan, — tette hozzá — hogy ez csak tervezés van, de mindenesetre nagy világosságot vet a helyzetre.

Több nappal ezelőtt egy táviratot kapott a hivatal, amely egy német táviratnak, valószínűleg *Ketteler* követnek karddal való meggyilkolását jelentette.

London, június 20.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Sanghaiból mai kelettel: Kínai forrásból eredő jelentések szerint, amelyeknek az idevaló idegen hivatalnokok hitelt is adnak, a követségek Pekingben e hó 17-ikén bátorságban voltak. Ugyane jelentések szerint *Seymour* tengernagy az idegen haderővel Peking elé ért.

(Taku erődői.)

Takut, mint már jelentettük, elfoglaltak az európai csapatok. Hogy miféle erődítések ezek, arról a *Frankfurter Zeitung* a következőket írja:

Takut hat erőd védi, amelyek egyuttal a Pei-ho folyó bejáratát őrzik. Az erődítményekben néhány Krupp-féle kitűnő ágyú fekszik. De a sáncok és az erődítés falai homokból valók s homokon épültek. Bizonyos, hogy e falak összerokadnak az első ellenséges lövésre, de még valószínűbb, hogy összedőlnek a saját ágyúik lövésének robajától. Egy orosz vezérkari őrnagy meséli, hogy tavaly megnézte Taku erődét. Lo kínai tábornok, az erőd parancsnoka, azt állította, hogy ezek a falak bevenhetetlenek. Egy erőd magának a tábornoknak tervei szerint épült s ez természetesen még sokkal „bevenhetlenebb” a többinél.

— En tanulmányoztam az erődítést — szölt büszkén a kínai tábornok — és tudom, hogy a sáncokat oly alacsonyra kell építeni, amennyire csak lehet, nehogy célpontul szolgáljanak az ellenségnek. Ezért az én tervem szerint épített erőd a legalacsonyabb valamennyi között.

— Minő módon fogja excellenciád megmérni a távolságot, amely az ágyúk és az ellenséges hajó közi van? — kérdezte az orosz tiszt.

— Majd úgy a szememmel mérem meg a távolságot — válaszolt a tábornok, aki erődítésiant tanult.

Az őrnagy megmagyarázta neki, hogy a legjobb szem sem elég pontos a távolságok megállapítására s hogy az európai tüzerítések épp ezért egy külön e célra szolgáló eszközt használnak.

Lo tábornok hitetlenül rázta a fejét, mire az őrnagy lerajzolta neki a készüléket. Amikor a tábornok megértette ezt, megcsippte az őrnagy aulat s így szölt:

— Honnan veszitek ti, európaiak, mindezeket az ötleteket?

Erre kijelentette, hogy több ily eszközt be fog szerezni. De egy kicsit sokallta az árukat. S ezért az eszközök megrendelése helyett napiparancsot adott ki, amelyben meghagyta az összes tiszteknek, hogy szemüveget hordjanak a látásuk megélesítésére.

Pétefvár, június 20.

A tengerészeti vezérkar Port-Arthurból *Alexejev* altengernagytól a következő jelentést kapta:

E hó 17-én a partraszállt csapatok *hét óráig tartó éjjeli harc után*, amelyet a kínaiak kezdtek meg, *elfoglalták a takui erődöket*. A harcban résztvettek az orosz *Korejez*, *Guljak* és *Bohr* ágyunaszádok, a *Lion* nevű francia ágyunaszád, az angol *Algerins* és a német *Illis*. Parancsnokuk *Dobrovoleki* orosz kapitány volt, mint legidősebb parancsnok. Orosz részről egy hadnagy elesett, három megsebesült és pedig egy halálosan, egy súlyosan és egy könnyen. Azonkívül elesett 16 ember és megsebesült 67. A *Guljak* ágyunaszád annyira megrongálódott, hogy a dokkban kell kijavítani, mert víz alatti részén egy golyó léket ütött rajta. A *Korejez* hat helyen kapott léket. A *Bohr* séretlen maradt. A naszádok legénysége közül senki sem sérült meg.

London, június 20.

A *Daily Express*nek jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: A takui erődök körül vívott harcban 700 kínai ember esett el az erődökben. Százat visszavonulás közben fogták az orosz és német katonák. A németek és oroszok elfoglalták a *Haijang* nevű új kínai cirkálóhajót. Sanghaiban híre jár, hogy az orosz fölmentő csapatok, amelyeknek sok ágyújuk van, Peking kapui elé értek és azonnal két oldalról támadták meg a várost.

Berlin, június 20.

A Wolff-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: Takui jelentések szerint, ott tegnap 3000 orosz, továbbá egy angol és egy német különítmény szállott partra a tiencini idegen telepek védelmére. A kínai észak hajóraj ma elindult Jangcsebe. A *Seymour* parancsnoksága alatt álló felmentőcsapatról e hó 13-ika óta semmi hír sem érkezett Takuba.

Berlin, június 20.

A német hadihajóknak a Taku melletti ütközetben való részvételéről még folyvást hiányoznak a várva várt részletek. Még mindig nem tudják az esetet és megsebesült német tengerészek neveit, épp oly kevéssé vannak értesítve annak a német csapatnak sorsáról, mely önállóan indult Peking felé. Nincs hír a pekingi eseményekről se, hogy a német követ él-e még vagy elesett. Az angol sajtónak erre vonatkozó hírei oly ellentmondók és céltalamosak, hogy semmi értéket sem lehet nekik tulajdonítani. Li Hung Csang meghívását általánosságban úgy értelmezik, hogy a császárné megfélemlítve a takui vereség által, engedni akar az európaiaknak. Li-Hung-Csang az a kínai államférfi, aki Európát legjobban ismeri és a békélyen politikát támogatni fogja. Ha Pekingben észre térnek, akkor a hatalmak aranyhídat fognak Kínának e visszavonulásra építeni. A német politika távol van attól, hogy azoknak a tanácsát kövesse, kik minden áron feloszlási politikát ajánlanak. Ily megfontolatlan politika rivalitást szülne Oroszország és Anglia közt és összeütközésekre vezetne, holott a békés állapotot csak a hatalmak kölcsönös egyetértésével lehet helyreállítani.

London, június 20.

A tengernagyi hivatal Bruce takui angol tengernagytól egy onnét e hó 17-ikén elküldött és Csifuból ma eltáviratozott jelentést kapott a *takui erődöknek* az egyesült hajóraj által történt elfoglalásáról, mely jelentés egyebek közt azt mondja: E hó 17-ikén reggel a kínai tengernagy megjelent az egyesült hajóhadak parancsnokainak értekezletén és kesznek nyilatkozott, hogy az egyesült hatalmak flottája mellett horgonyt vet és kattanában elolattja a tüzet. Az ellentengernagynak e hó 18-ikéről kelt további jelentése azt mondja: *Seymour* tengernagytól és a nemzetközi csapatoktól nem érkeztek újabb hírek. Tiencinből, mely el van vágva, tegnap éjjel élénk tüzelés hallatszott, Takuban három ezer orosz katoná a egy vezérőrnagy vezetésével. Viszonyom a hatalmak képviselőihez a legjobb.

(A kínai császár halálhíre.)

London, június 20.

Az újságok a leghihetlenebb szenzációs táviratokat közlik, amelyeket azonban egyelőre abszolúte nem lehet ellenőrizni. Így a *Daily Express*-nek azt táviratozzák Sanghaiból, hogy az orosz felszabadító hadsereg tegnap este Peking

elő érkezett s azonnal megkezdte a város bombázását és pedig fényes sikerrel.

A pekingi esőselék hétfőn reggel arra a hírre, hogy az európaiak bevették Takut, félkoncolta az összes idegeneket s a francia és a német követet is megölte.

A kínai császár hirtelen meghalt, mások szerint megölte.

A császárné a birodalom belsejébe menekült.

(Li Hung Csang meghívása.)

London, június 20.

A Times értesülése szerint Li Hung Csang a jövő pénteken érkezik Pekingbe. A Times azt hiszi, hogy maga a császár hívta meg az alkirályt, mert reméli, hogy Li Hung Csangnak ravasságával, okosságával és emberismeretével sikerülni fog a hatalmakkal való jó viszonyt helyreállítani.

London, június 20.

Li Hung Csang alkirály visszahívását a Times az özevgy császárnének tulajdonítja, aki úgy látszik, az ő ravassága révén akarja helyreállítani a status quot és megújítani a jó viszonyt a nagyhatalmakkal. Valószínű azonban, hogy a Times felfogása téves, mert Li Hung Csangot hir szerint a kínai császár elleneségei hívták Pekingbe, hogy utolsó eszközü felhazsnálják ellene és helyreállítsák a békét. Minthogy semmi pozitív hir még nem érkezett a War Officeba, a lapok nagyon nyugtalanok, mert féltik az angol alattvalók életbiztonságát. A kínai hatóságok ugyan nagyon sűrűn küldik távirataikat a tengerpartra, de ezeknek a táviratoknak a tartalmát nem lehet megtudni, mert szigorúan titokban tartják.

(A boxerek mozgalmának terjedése.)

London, június 20.

A Timesnak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel: A boxer-mozgalom tovább terjed a nyugati folyó felé. Vuensauból jelentik, hogy Lungcsau (Lincsa) várost elfoglalták. Kantonban minden nyugodt.

(A hatalmak megállapodásai.)

Brüsszel, június 20.

A legjobb forrásból értesülök, hogy a hatalmak legutolsó jegyzékükben megállapodtak az egyértelmű s az egyöntetű eljárásban, melyet követni fognak. A megállapodások a következők:

A régens-császárnét megfosztják a tróntól és külföldön internálják; Kvang-Szü császárt visszahelyezik a trónra s európai ellenőrzést fognak gyakorolni Kína kormányzása felett.

A nagyhatalmak jegyzékekben kölcsönösen megfogadták egymásnak, hogy a beavatkozás révén nem fognak új területeket szerezni Kínában.

(Oroszország akciója.)

Bécs, június 20.

A N. W. Tagblatt megbízható forrásból vett értesülés alapján megfogja a Frankf. Ztg.-nak azt a hírt, hogy Oroszország még huszezer ember küld Kínába. E hir valótlansága azonnal szembeszökik, ha megfontoljuk, hogy Oroszország körlevelet küldött a hatalmaknak, amelyben tudatja velük, hogy még négyezer embert küld Kínába, ha tehát igaz lenne a Frankf. Ztg. híre, ugy Oroszország azt is tudatna volna a hatalmakkal, hogy huszezer ember elküldését tartja szükségesnek.

Frankfurt, június 20.

A Frankfurter Zeitungnak táviratozzák Szebasztopolból, hogy ott és Nikolajevben lázasan készülődnek a csapatok szállítására. Az önkéntes hajóhad 8000 emberrel, tizenöt ágyúüteggel és temérek hadiszerelemmel a legrövidebb idő alatt elindul Port Arthurba.

(Anglia akciója.)

London, június 20.

A Times jelenti második kiadásában Sanghaiból mai kelettel: Egy, Scheug vasutigazgató futárszolgálatán utján kézbesített távirat megerősíti azt a hírt, hogy Seymour tengernagy a külföldi csapatokkal e hó 17-ikén Pekingbe érkezett. Veszteségeiről vagy a pekingi helyzetről azonban hiányzanak a részletek. Erre vonatkozólag nagy aggodalom uralkodik.

London, június 20.

(Alsóház.) Brodrick parlamenti államtitkár felolvassa a tiencieni angol konzulnak egy Csifun át beérkezett táviratát, amely, mint Brodrick megjegyzi,

valószínűleg Ahufból kelet. Ez a távirat így szól: A boxerek tegnap ismét megromgallák Tiencintől északra a vasutvonalat és fölgyjutottak a róm. katolikus templomot, a misszió kápolnáját és számos kínai házat. A kínai csapatok nem igen erőltették meg magukat, hogy az idegenek telepei ellen intézett támadásokat megátolják. A külföldi védőcsapat vagy 100 boxert megölt.

(Német mozgósítás.)

Kiel, június 20.

A tengerész-zászlóalj, amely innen Kínába megy, kétezernégy száz emberből áll. A Luchs ágyú-naszád, amelynek Amerikába kellett volna menni, parancsot kapott, hogy Kínába induljon.

Kiel, június 20.

A Hohenzollern hajón ma ideérkezett a császár és Henrik herceg. A tengerészeti zászlóalj Kínába 2400 embert irányít, kiket a két Lloyd-gőzös szállít el.

A jelenleg még próbautazást végző Fürst Bismarck parancsot kapott, hogy nyolc napon belül indulásra készen álljon. A Gazelle páncélos hajó négy hét múlva készen. A kormány, az állami hajógyárak és a tengerészeti hatóságok lázas tevékenységet fejtenek ki.

Wilhelmshaven, június 20.

Itt készen állanak azok a hajók, amelyek nyolc napon belül utnak indulnak 2100 tengerészkezonával a kínai vizekre.

Berlin, június 20.

A tengerészeti kormány a Fürst Bismarck hadihajón kívül állítotag még több más hadihajót is készült Kínába küldeni; nevezetesen az új páncélos-hajókat: a Freia, a Viktória, a Linetta, a Luise és Geier hadihajókat, amelyeket lázas sietséggel szerelnek fel, hogy még júniusban elindulhassanak.

Miguel állítólag ugy nyilatkozott Travemündében, hogy Németország Kínában nem akar új területeket szerezni, csak ottani kereskedelmét akarja megvédeni és fejleszteni.

Berlin, június 20.

Vilmos császár parancsára a két tengerész-zászlóaljat a hadseregéből jelentkező önkéntesekkel hadilétszámra emelik, hogy Kínába vigyék őket. Ezenkívül 6 mozgólőveghoz Kiao-Csauból rendelnek személyzetet és egy teljes üteget a hadsereg létszámából látnak el személyzettel.

Berlin, június 20.

A Wolff-ügynökség jelenti: A csifui német konzul utasítást kapott, hogy Taku és Csifu között való hajó-posta létesítése céljából lépjen haladéktalanul érintkezésbe a cirkáló hajóraj parancsnokával.

(Franciaország követelése.)

Páris, június 20.

Csak a mai nap folyamán várható válasz ide ama táviratokra, melyeket Delcassé külügyminiszter a kínai követ utján a jün-nan-seni alkirályhoz intézett, hogy François francia főkonzul szabadon bocsátását sietesse. Itt érhető feszültséggel várják a döntést s a kínai követégnél azt a reményt fejezik ki, hogy az alkirály a francia kormány követelésének meg fog felelni. A Gauloisban a követség egy tisztviselője a jün-nan-seni alkirályról a következőket írja:

Az alkirályt jól ismerem, bizonyára nem barátja a haladásnak, de nincs is az összes idegenek felkoncolása mellett, hanem politikai hitvallásával e két ellentét között áll. Körülbelül olyan ó, amit Franciaországban opportunistának mondanak. A követség tisztviselője elmondja, hogy midőn a jelenlegi kínai követ mult szeptember havában Párisba érkezett, Delcassé vonatkozott őt fogadni addig, míg ez a jün-nan-seni alkirály meg nincs fosztva trónjától. A követ Pekingbe értesítést küldött erről a császárnének, akitől a következő választ kapta:

Jelen körülmények között nem tehetjük és nem is akarjuk megtenni, amit Franciaország kíván. Elutasításomról értesítse a köztársaság kormányát.

A követ azonban a császárné eme döntését a miniszteriumban nem adta át, hanem Pekingbe újabb megkeresést intézett, melynek az lett az eredménye, hogy az alkirályt mégis letették és Li-Hung-Csangot neveztek ki helyébe.

A legtöbb lap azt a kérdést veti fel, vajjon Franciaország Kínával háborúban van-e. A legtöbb lap erre a kérdésre igennel válaszol.

Nagy feltűnést kelt a New York Heraldnak egy

cikke, amely örömmel konstatálja, hogy éppen a kínai eseményekből kifolyólag az összes, különben egymással versenyző és föitékenykedő hatalmak közt oly örvedetes egyetértés uralkodik. A Figaro szintén ezt az egyetértést konstatálja és végül azt mondja: A jelen órában két dologról van szó, gyorsan cselekedni és teljes erővel, mivel a kisebb csapatok képtelenek ilyen nagy ribillióval szembeszállani, Ennélfogva egyik vagy másik hatalomhoz kell fordulni, amely azzal az erővel rendelkezik, hogy az elégtelenséget elfojtsa. Berlinben azt akarják, hogy Japán bizassék meg ezzel, Párisban pedig azt, hogy Oroszországgal.

(Olaszország.)

Róma, június 20.

A legközelebbi napokban nagyobb csapatössállításokat kezd meg a hadügyi kormányzat. Több gyalogezred megy Kínába, hogy ott a többi hatalmakkal egyértelműen járjon el a kínai felkelők leverésénél. Hir szerint az angol kormány rábeszélésének következménye az olasz hadügyi kormány ezen lépése.

Róma, június 20.

A szenátusban ma Vitelleschi interpellációt nyújtott be a Kínában levő olaszok helyzete iránt. Az alelnök, aki ezt az interpellációt táviratilag közölte Visconti-Venosta külügyminiszterrel, közli a külügyminiszternek szintén távirati uton érkezett választát, amelyben kéri az interpellációt, hogy mivel ő nincs abban a helyzetben, hogy a szenátus mai ülésén megjelenjen, halaszssa el az interpelláció benyújtását. A külügyminiszter távirata továbbá azt mondja, hogy ma érkezett a sanghaji olasz konzul távirata, amely szerint a pekingi követégek sértetlenek.

(Japán ajánlata.)

London, június 20.

Jokohámából jelentik, hogy a japán kormány konferenciára hívta meg a hatalmakat. Japán mandátumot akar kérni arra, hogy Pekingben a rendet helyreállítsa s a föllázadt kerületeket pacifikálja.

(Ausztria-Magyarország Kínában.)

Bécs, június 20.

A Neues Wiener Tagblatt megfogja azt a tegnapi hírt, hogy a 57. gyalogezrednek egy zászlóalja parancsot kapott, hogy készen legyen arra, hogy a Mária Terézia hajón elinduljon Kínába. De másrészt igaz az, hogy a bécsi hadi tengerészeti hivatal utasította az első cirkáló hajóhadosztályt, amely Karl VI., Mária Terézia és Elisabeth hadihajókból áll, hogy szolgálatára és elindulásra készen legyen. Ennek a hajóhadosztálynak az a rendeltetése, hogy szükség esetében azonnal elinduljon Kínába. A Zenta, amelyet a legközelebbi időben a Mária Teréziának kellett volna fölváltani, egyelőre a kínai vizeken fog maradni és az első hajóhadosztályhoz fog csatlakozni s így az osztrák-magyar haditengerészetet a kínai vizeken négy hadihajóval lesz képviselve.

Bécs, június 20.

Azt a hírt, hogy a Zenta hadihajónak legközelebb segítséget küldenek, több oldalról megerősítik, de azzal a megjegyzéssel, hogy osztrák-magyar szárazföldi csapatok kiküldése nincs terében véve.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 15-én új előfizetés és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszatérni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

Szájpadlás nélküli fogak.

Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

HIREK.

Budapest, június 20.

— **A király a braconi táborban.** *Lajta-Druckból* táviratozzák, hogy a király ma reggel, amikor a táborba lovagolt, megnézte a magyar pályaudvar előtt álló új király-szobrot és *Ferenc Ferdinánd* főherceg előtt nagy elismeréssel nyilatkozott a sikerült szoborműről. Azután szemlét tartott a 84. és 43. gyalogezrednek, a 15. huszár-ezred és a 8. ulánus-ezred fölött s teljes elismerését fejezte ki a tisztek előtt. A szemle után a király a magyar pályaudvarra lovagolt, ahol már a polgári és katonai hatóságok fejei várták s onnan a főhercegekkel és kíséretével visszautazott Bécsbe.

— **Udvari gyász.** A király az elhunyt Joinville herceget június 22-től kezdve 16 napos udvari gyászt rendelt el.

— **A szerb miniszterelnök Budapesten.** *Vladan Gyaryevics* szerb miniszterelnök ma délután 1 óra 50 perckor Budapestre érkezett s a központi pályaudvaron *Weisz Soma* budapesti szerb konzul fogadta. Egy órával később a szerb kormányelnök tovább utazott Bécsbe, ahol hatvani szabadságidejét tölti.

— **Egy Hohenzollern herceg halála.** *Sigmaringenből* jelentik, hogy *Hohenzollern Jozefin* anyahercegnő ma délután 87 éves korában meghalt. Az elhunyt hercegnő leánya volt az 1818-ban meghalt badeni *Károly* nagyhercegnek és feleségének, *Stefánia* nagyhercegnőnek, aki születésére nézve *Beauharnais* vicomtesse, első Napoleon fogadott leánya volt. Ez 1834. októberében férjhez ment *Hohenzollern Károly Antal* nagyherceghez, ki 1849-ben Poroszországban lemondott és 1885-ben meghalt. E házasságból négy fiú és két leány származott és a fiatalabb leány a *flandriai gróffal* lépett házasságra. Az idősebb, *Stefánia* meghalt 1859-ben, mint *Don Pedro* portugál király felesége. A legidősebb fia, *Hohenzollern Lipót* herceg, kinek *Antonia* portugál infanszó volt a felesége, arról volt ismeretes, hogy ő volt a spanyol trónra kandidálva és ugyancsak ő volt az oka ártatlanul a német-francia háborúnak. A második fia, *Ferdinánd* herceg, — *Károly* román király örökös nélküli való elhalálása esetén — a román trón birtokosa leendő. A harmadik fia, *Hohenzollern Antal* herceg, Königrátnél súlyosan megbetegült és 1866. augusztus 5-ikén meghalt. A negyedik fia, *Frigyes*, a porosz huszárk tábornok. Az elhalt hercegnek 1881-ben ünnepelte férjével aranylakodalmát, melyen *Vilmos* császár és az összes Hohenzollernok részt vettek.

— **Joinville herceg temetése.** Ma délelőtt helyezték örök nyugalomra Dreuxben Joinville herceget az itteni templom sírboltjában. A temetésen jelen volt a chartresi herceg, mint az orleansi herceg képviselője és a családnak valamennyi hercege és hercegnője. A bolgár fejedelmet gróf *Bourboulon*, a bolgár kormányt *Nikiforov* képviselte.

— **Adomány az újságírók egyesületének.** A Budapesti Újságírók Egyesülete segítő alapjának egy névtelen adakozó ma száz forintot küldött.

— **Ünnepelt osztálytanácsos.** Az állami tanítók országos egyesülete *Halász Ferenc* osztálytanácsos harminc éves tanügyi működése és osztálytanácsossá történt kinevezetése alkalmából e hó 30-ikán a Vigadóban ünnepi gyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

Elnöki megnyitót. Üdvözlések. Emlékalbum átadása. Az elnöki megnyitót *Kozma László* tartja. Azután diáklakoma lesz, amelyre *Földes K.* újpesti iskolai igazgatónak lehet előjegyezni. Az emlékalbumra emléksorokat nemcsak az állami, hanem bármiféle jellegű iskolák tanítóitól szívesen elfogad, sőt kér annak szerkesztője *Szentgyörgyi Lajos* főtitkár. (Ujpest, Deák-utca 91.) Beküldési határidő június hó 20.—25. Azok a vidéki tanítók, akik a Halász-ünnepélyre felrándulnak, az Orient-szállodában (a Népszínház mellett) mérsékelt áru szobát nyerhetnek.

— **A kőbányai templom felszentelése.** Az esztergomi főegyházmegyei hatóság a kőbányai új templom felszentelését június 27-ére tűzte ki, mely nap a templom bucsunapjával esik össze. *Hock János* plébános már értesítette az ünnepség kifizetéséről a fővárost s a X-ik kerület polgáraiból egy rendező bizottságot hívott össze, mely holnap, e hó 21-én d. u. 3 órakor fogja tartani a kőbányai előljárási épületben alakuló közgyűlést. A plébános egyuttal híveivel felhívást intézett, amelyben kiemelve az új templom nagyszorúságát és művészi tekintetben országos jelentőségét, az ünnepségben való részvételre kéri a X. kerület hitbizsgó közönségét.

— **Házasságok.** Dr. *Koczor Sándor* pénzügyi fogalmazó eljegyezte *Horváth F. Károly* takács-i föld-birtokos leányát, *Tinikét*.

Weisz Vilmos, a *Varga* és *Weisz* budapesti papírnagykereskedő cég baltája eljegyezte *Strasser* *Elza* kassaszonny, özvegy *Strasser* *Beáta* leányát.

— **Eltűnt örökös.** A tavasszal elhunyt *Atzél Béla* báró fiát, báró *Atzél Györgyöt* az édesanyja keresi. A *Noue Freie Presse* vasárnapi számában a következő, aróképpel ellátott hirdetés volt:

3000 korona jutalom annak, aki báró *Atzél György* ur (Budapestről) tartózkodásáról felvilágosítást vagy utmutatást tud adni, minthogy nevezett a napokban nagy vagyont örökölt és ezt eddigéig tudomására hozni nem lehetett.

Báró *Atzél* ez év március havában Nápolyban időzött s azóta nyoma veszett.

Báró *Atzél György* 23 éves, magas növéű, arcszíne barna, hajszíne és bajusza fekete.

Értesítések a következő címre intézendők:

Privattelektele-Institut

S. Goldberger,

Wien, II., Praterstrasse 27.

Báró *Atzél György*, akire atya halála után tekintélyes örökség jutott, miután Nagyváradon leszolgált az önkéntesi évet, legutóbb Nápolyból irt levelet barátainak márciusban és azóta nyoma veszett. Semmi hír nem érkezett felőle, úgy, hogy sem édes atya haláláról, rem a reá esett örökségről nem lehetett értesíteni.

— **A nagyherceg szórakozik.** *Jelkin* *Andrej* Sándor szebasztropoli vállalkozónak a legszebb felesége volt Szebasztropolban. A múlt hónapban Odesszába ment üzleti dolgokban s magával vitte fiatal feleségét. Egy májusi délutánon *Jelkin Sándor* a tenger partján sétált, mikor hirtelen egy katonatiszt lépett elébe. Szalutált és így szól:

— Ö fensége *Alexandrovics* A. nagyherceg arra kéri a nagyságos asszonyt, kegyeskedjék bemutatkozni neki.

A férj csodálkozva nézett a tisztre, aki még mindig ott állt előtte s várt.

— Mondja meg a nagyhercegnek, — felelt *Jelkin Sándor*, hogy a feleségemnek nincs semmi dolga vele. Ha a fenséges urnak van valami mondani valója, hívjon engemet. Majd én elmegyek!

A tiszt megint szalutált, összeütötte a bokáját s eltávozott.

Másnap a nagyherceg levelet irt, melyben nem kért ugyan bocsánatot hitvány viselkedéséért, hanem találgatást kért a szép asszonytól.

Jelkinnek nem mutatta meg az asszony ezt a levelet. Gondolatban már megcsalta az urát a nagyherceg ur kedvéért.

A Sándor-park kioszka előtt ült *Jelkin* néhány nap mulva s már nem is gondolt az egész dologra, mikor megint megjelenik előtte egy katonatiszt.

— Uram! — mondja — a fenséges ur, arra kéri a nagyságos asszonyt, hogy mutatkozzék be neki.

Jelkinnek felfort a mérés s dühöködött. — Gyalázat, hogy az adutáns ur ilyen aljas közvetítésre vállalkozik. Takarodjék előlem...

A közvetítő szerepre kitanított főhadnagy összeszedte a sátorfáját, de mert finom kőrökben nevelkedett, nem vesztette el a veszületett előkelőséget. Szalutált és összeverte a bokáját.

Jelkin Sándor bizvást azt hitte, hogy már most vége a dolognak, mikor egyszerre megint föltűnt előtte a főhadnagy alakja. *Jelkin* be sem várta, hanem rákiáltott:

— Ide ne jöjjön, mert lelőöm. Az urnak pedig mondja meg, hogy olyat még nem evett nagyherceg, amelyet én főzök neki, ha békében nem hagyja a feleségemet.

Talán fölösleges megemlíteni, hogy a nagyherceg nem maradt nyugton. Elvégre is ő nagyherceg volt s *Jelkin Sándor* csak vállalkozó. A nagyherceg tehát a szöváltás hallatára odalépett *Jelkin* elé s rázézett a szép asszonyra.

— Nos asszonyom — mondta — eljön-e?

Jelkin kiegyenesedett. Büszkén nézett végig a nagyhercegen s aztán mosolygott.

— El — mondta lassu hangon s eleresztette a férje karját.

Két nap mulva az asszony visszajött. *Jelkin* megfogta a karját s kilökte a szobából. Aztán megirta a válókeresetet.

— **Jótekonysági mulatság.** A hírlapírók nyugdíjintézte javára, a zugligeti Fácán vendéglőben tegnap nyári mulatság volt, amely pompásan sikerült. Megjelentek a zugligeti nyaralók mind és a rózsák-pompán pompásan feldíszített táncterem alig volt képes befognani a vendégeket, kik a táncmulatságot megelőző hangversenyt élénk érdeklődéssel kísérték és zajosan tapsolták a közreműködőket. *Koralek* *Paula*

operaénekesnő *Erzsébet* belépőjét adta elő a Tannhäuserből, majd a *Giocanda* nagy áriáját énekelte, szűnni nem akaró tapsokat aratva. Mellette *Kodesch József* hegedűvész keltette a legzajosabb hatást. *Batizfalvi Gizella* értelmes szavaltatva hatott, *Károlyi Erzsébet* kitűnő zongorajátékával, *Déri Vilmos* szép énekelte, kellemes baritonjával szórakoztatta a közönséget. A hangversenyt, melyet *Kodesch József*, *Frenreisz Pál* és *Czeccelits* *Benő* triója nyitott meg, kedélyes társasvacsora, majd pedig tánc követte.

— **Méltányosabb felfogás érvényesüljön...** A magánhivatalnok az a bizonyos szegény ember, akit még az ág is huz. És büntetlenül huzhatja és nyuzhatja akár az ág, akár a főnöke, mert a törvény még hiányos abban a tekintetben, hogy megvédelmezzo őket minden sérelem ellen. Meg aztán ha a törvény védelmére van szükség, akkor már baj van. Még bizonytalanabb lesz az amurgy is többé-kevésbé problematikus állás, amiben még a jó munkaeörét se becsülik meg valami nagyon, mivelhogy minden távozó helyett tíz másik vár már kenyérra a küszöbön. Ilyenfórmán eshetik meg az, hogy némely principálisok azzal fenyegetik meg az alkalmazottait, hogy elbocsátják az irodából, ha bevonul — fegyvergyakorlatra. A honvédelmi miniszter persze nem ismeri a trétát az ilyes dologban s a gyakorlatra behívott magánhivatalnok két malomkő közé kerül. Ez méltánytalan eljárás, igazi rabszolgatartás s hogy véde legyen, arról igyekszik gondoskodni a kereskedelemügyi miniszter abban a leiratban, amelyet ezeknek az anomáliáknak megszüntetésére a kereskedelmi és iparkamarákhoz intézett.

A leirat így szól:

Utóbbi időben ismételve fordultak elő esetek, hogy pénzintézetek, iparvállalatok, kereskedő cégek, egyesületek, társulatok és egyesek, fegyvergyakorlatra behívott alkalmazottjaiknak elbocsátásukat helyezték kiltátságba az esetre, ha ezek törvényszerű fegyvergyakorlati kötelezettségük lerovására bevonulnak és így ezen katonai szolgálatauk ideje alatt polgári állásuknak eleget nem tehetnek. Ezen eljárás egyrészt visszás helyzetet teremt az ily fegyvergyakorlatra kötelezett egyénekre nézve, kiknek ekként egy a nélkül is terhes állampolgári kötelesség teljesítése esetén állásuk forog kockán s akik viszont a behívási parancs nem teljesítése esetén törvényszerűleg büntetések alá esnek; másrészt azonban méltánytalan és föltöbbsé sújt rájuk nézve ezen eljárás annál is inkább, mert a katonai parancsnokságok, — bár eddigéig ily alkalmakkor az illetők életbe vágó anyagi érdekeit tekintetbe véve, több helyen kivételesen helyt adtak a fegyvergyakorlatok elhalasztására irányuló kérelemnek — jövőben, ha ezen eddig mégis ritkábban előfordult esetek rendszeresen ismétlődnek, nem lesznek többé azon helyzetben, hogy az ily, minden törvényes alapot nélkülöző kérvényeknek helyt adjanak. Midőn a magánhivatalnokok létérdekeit igen közelről érintő — ezen közeledéki kérdésre a kamara figyelmét ezuttal felhívom, teszem ezt azon okból, mivel el is tekintve attól, hogy a vezetésem alatt álló közigazgatási ügyekben nem rendelkező ily eszközökkel, melyekkel az egyesek magánérdekeit munkaadók egyoldalú, szűkkeblű és kevésbé hazafias eljárásával szemben hatékonyan megóvhatnám, azon szempont vezérel, hogy az államkormány magánintézetek, vállalatok vagy egyesek belügyeibe, az állami felügyeleti jogon túlterjedőleg nem is avatkozhatik s ugy a magánhivatalnokokkal szemben követett ily, habár minden tekintetben kifogás alá eső eljárás közigazgatási uton közvetlenül nem is kifogásolható. Ily körülmények között ezen társadalmi kérdések helyes merdebe terelése érdekében hivatali elődömnök 1898. év május hó 18-án 2543. eln. sz. a kelt leirata kapcsán felkértem a kamarát, sziveskedjek erre az érdekeltek figyelmét alkalmas módon felhívni s ez uton oda hatni, hogy a munkaadók részéről, kik alkalmazottaik törvényszerű védőkötelességét tekintetében a nélkül is jó elvű tájékozást szerezhettek, az egész vonalon méltányosabb felfogás érvényesüljön.

... Méltányosabb felfogás... Ez az, a minnek érvényesülni kellene minden tekintetben. Meg is történik majd, ha észreveszik mindenfelé azt, hogy a miniszter nem szolgáltatja ki a munkaadók kényekedvének a magánhivatalnokokat.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percrenyre Payerbaachtól, Bolohan. Tűnján: Dr. *Kuried* *Gyönyörd*, napos, széltől óvott fekvőhely, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászati — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. — Prospektusai és értesítései szolgálat. — Igazgató: *Dr. Kuried*

— **Orth János Seewenben.** A napokban a többek között egy uri ember érkezett Seewenbe s beállott egy elsőrangú hotelbe. A ruházatát tekintve éppen tizedrendű szálló illeté volna hozzá. Elyűtt, kopott holmi volt rajta s hogy mégis mélyen meghajlott előtte nemesek a portás, hanem a hotelier is, azt biztos fölépítésnek, ropant elegáns szakállának és a — monoklijának köszönheti. Az idegen közlékeny, kedves embernek mutatkozott. Nem csinált titkot abból, hogy ő senki más, mint Orth János s elmondta, hogy nagy és kalandor utazása alatt sok kincset szerzett. Eppen arra vár, hogy megérkezzenek a ládák, a mikben el van csomagolva a drága holmi. Azonkívül könyvet is ír az élményeiről s még nem tudja bizonyosan, hogy melyik kiadó ajánlatát fogja elfogadni. Különben háza van Algírban. Ennek a vidéknek a klímája nagyon jót tett az egészségének. Seewenbe Olaszországból ment. A taljánok közt egy kis kellemetlenség is akadt. Firenzében negyvenhárom napig fogvatartották s azt követelték tőle a szabadsága fejében, hogy mondjon le az osztrák főhercegi címéről s elégedjék meg a toszkánai nagyhercegséggel. Ő azonban ilvismire nem volt hajlandó... Ezek után kitérítették ő fenségét a hotelből és be szállították Zürichbe a rendőrség fogházába. Még nem sikerült kinyomozni, hogy mi a valódi neve.

— **Zarandoklás az antikváriushoz.** A hivatalos lelkiféltetés ódon dandás már kiagatja a kirakatüvegre a csábító jelszót, hogy: — „Itt használt könyvek magas áron vétetnek.” A kínlat azonban rettenetes nagy, a kereslet ezzel szemközt semmi, így tehát a magas ár ropant alacsony százáka a beszerzési árak.

De azért egész nap tart a zarandoklás az antikváriushoz, aki is mustráló ajkbiggyeszéssel és fitymáló pillantással kezeli a használt könyvek eladóit. Könyvtelenül visszautasítja az utolsóelötti kiadásokat, árat pedig kemény hangon diktál. Most ő a helyzet ura. De nincsen olyan okos ember, akinél ne lenne még egy okosabb...

A halálos ítélet komorságával zúgja az antikvárius:

— Nem használhatom ezt a régi kiadású Mangold könyvet!

Mire a furfangos diák fölbérel a társait.

— Menjtek be egymásután a boltba és kérjétek régi kiadású Mangoldot. Mondjátok, hogy az új hiányos, abból nem lehet póterettségre készülni.

És a talmi-vevők sorba zaklatják az antikváriust, aki végre is megsajnálja, hogy nem vette meg azt a régi kiadású Mangoldot.

Déltán aztán bevetődik egy fiú a régi kiadású könyvvel és eladja igazán magas áron.

Mivel pedig a hecc szövetkezeti alapon van szervezve, szépecskén jövedelmez is...

— **A planétás fehér egerek.** Van az mindenféle, Budapesten is meghuzódik egy-egy utcasarkon a planétás ember, rendszeren van és egyébre tehetetlen — s aztán csinálja a maga kis üzletét, ami bizony nem hoz valami olyan jövedelmet, amit el lehetne irigyelni tőle. Az egér — néha egy-egy csiz vagy kanári — kihuz egy ládikából egy cédulát, amire valami számárság van nyomtatva. A mulatság ára egy-két krajcár s az ilyenformán kiszolgált vevő azt olvashatja le a céduláról, hogy milyen asszony lesz a felesége, házsártos-e vagy jóindulatú, vagy hogy mikor érkezik el nála a kopaszodás ideje. Szóval: — nem valami veszedelmes a dolog és mégis kenyér. Nem is egészen koldulás, nem is munka és ami a fő, nem — verki. A nagyváradi polgármester azonban mégis haragszik a planétásokra. Azt mondja, hogy babonát terjesztenek. Föl is írt a belügyminiszternek, hogy ne tölje meg ezt az üzletet tovább is. Ugye lehet, hogy a minisztériumban valaki csakugyan éppen ugy gondolkozik, mint a váradi polgármester s akkor aztán csakugyan koldus lesz a planétás emberből.

— **A köztitak mozgalma.** A városigeti Clemens-féle vendéglőben éjjel után 1 órakor összegyűltek a közúti villamos vasut köcsvezetői és kalauzai, hogy helyzetük javítására módosít keressenek. A tanácskozás nyugodtan, rendben folyt és a felszólalók mindannyian elismeréssel emelték ki azt a humánus és korrekt eljárást, amelyet a társulat igazgatósága eddig tenusított irántuk. *Buday* Emil elnöke alatt nyílt meg az éjszakai gyűlés, mintegy ezer kalauz és köcsvezető részvételével, akik a távolabbi állomásokról flakkeren hajították a gyűlésre. A rendőrséget *Baockay* rendőrfogalmazó és *Boeckelberg* felügyelő képviselték.

Buday megnyitván a gyűlést, röviden ismertette az összejövetel célját s aztán összetartásra buzdította társait, mire *Weisz* Simon felolvasta a memorandumot, amely 12 pontba foglalja össze kívánásait s azokat a módosításokat, melyektől helyzetük javítását remélik. Kívánásaik főleg a nyugdíj kérdése, fizetésük rendezése s a szolgálati idő beosztása körül forognak kérve azt is, hogy 60 forintnyi lakásnényüket emeljük

fel 120-ra; hogy minden öt év után 50 forint korpótléket kapjanak. Kívánásaik közül felemlítettük még, hogy minden 6-ik napon szabad napot kérnek, s évenként 6 napi szabadságot, fizetésük épségben hagyása mellett. Az utolsóelőtti pontban az ellenőrök által való sok apró feljelentés miatt panaszkodnak s az utolsó pontban 28-ikáig választ várnak az igazgatóságtól.

A memorandum felolvasása után egész csomó indítványt terjesztettek elő, a többi közt olyat is, hogy 50 forint óvadékjuk után megkapják a kamatot. Ez indítványok fölött, általában a memorandum végleges szövegezésé föltött folyt a tanácskozás, mire két óraker rövid szünetet tartottak. Lapunk zártkör még mindig együtt van a gyűlés, melynek eddigi lefolyása után is biztosra vehető, hogy kölcsönös jóakarattal meg fogják találni a meggyezéshez vezető utat. Még az éjszakai gyűlésen küldöttséget választanak, amely a memorandumot a vezérigazgató elé terjeszti.

— **Indiánok lázadása.** A fehér ember ellen való irtó háborút megkezdtek a kínaiak s most — mint egy táviratunk jelenti — folytatják Északamerikában a chippeway-indiánok. Minnesota-államban a Leech-tó melletti indián törzs — számszerint 18 000 ember — föllázadt az amerikaiak ellen. A lázadást egy idegen, eddig még ismeretlen kalandor szervezte, aki *Messidának* adja ki magát és *szent hadjáratot* indított a fehérek ellen. Az indiánok, akik bőségesen el vannak látva puskával és lőszerrel, vakon követik a lázítóit, ami igen komolylyá teszi a helyzetét. A hajszá tehát megindult a fehér ember ellen ott is, ahol ez a büszke faj a legmagasabb magasságtokba emelte tehetségeinek kifejtésétét. De csak 18 000 ember lázadt fel tíz annyi millió ellen. Bizonyára csak a maguk sirját ássák meg vele és Amerikában kipusztul az utolsó rézbőrű is és emléküik csak a gyermekesek közt fog fennmaradni.

— **A tolvaj leány regénye.** A főkapitányságnak egy érdekes leányrnyal van most dolga. Lopás miatt került a leány a rendőrség keze közé s *Vidék* Irénnek mondja magát. *Eperjessy* rendőrfogalmazó előtt nagyon érdekes dolgokat mondott el léte körülmenyeire vonatkozólag. Azt mondja, hogy Lugoson született 1878. áprilisában, kiltét azonban semmiféle okirattal nem tudja igazolni. Személyére vonatkozólag a következőket mondotta el:

Egy *Király* István nevű ember, 58—60 év körüli, alacsony termetű, erős testalkatú, fehér hajú, rövidre nyírott, fehér szakálú, kerekded arccal, fekete szemekkel, aki most világos szürke nadrágot, mellényt és zakkó kabátot, szürke kalapot visel s akivel e hó 13-án este érkezett Budapestre Lugosról, azt állítja, hogy őt két éves korában ellopta. Később New Yorkba vitte, s 1894. év őszéig egy lakásban zárva tartotta, ahol őt egy németül beszélő nő ápolta s egy magát *Karró* Benjaminsnak nevező nevelő magyar és német nyelvre nyolc éven át tanította. *Király*, aki azt állította, hogy a new-yorki ház, amelyben laktak, a sajátja s Magyarországon is birtokai vannak s a magyar és német nyelven kívül a franciáit és angolt is beszéli, 1894. őszén Európába hozta. Ez időtől fogva megfordultak és laktak 1894, 1896, 1898 és 1899-ben Abbáziában, 1895, 1896-ban Fiumében, 1895-ben Parisen, 1896-ban Geniben, ugyancsak ekkor és 1897-ben Nürnbergben, 1899-ben Bécsben, 1895-ben Orsován és Mehádián, 1897-ben Trencsén-Teplicen. Ezek közül csak a bécsi lakását tudja a leány megmondani, amely a *Marishilferstrasse* 39. sz. alatt volt a II. emeleten, a kapuval szemben. A többi helyeken leginkább szállókban laktak. Ahol megfordultak, *Király* mindenütt férfiak közé vitte és ott hagyta, hogy pénzt szerezzen. *Király* Budapestről megszökött s most a rendőrség mindenütt keresi. Az értekezéskor a rendőrség folytatja a nyomozást.

— **Az érettek jünálisa.** Az érettségi előtt történik az általános lefénképezés, az érettségi után a vérszerződés és a jünális. Három nagy mozzanata a megérés folyamának. A csoportképen ott diszlik az osztály minden tagjának a fotográfiaja, a vérszerződést is aláírják valamennyien, de az érettek jünálisán csupán az érettek vesznek részt, a bukkottak otthon maradnak. Nekik nem illik vigadniok.

A mulatságon aztán a bor fölötti némely szivekben a szamaritánus érzelmeket és kiadja a jelszót:

— El kell menni a bukkottakért!

Közben a tanár urak ellilannak a kissé féktelen mulatozók közül és nemesokára megjelen néhány bukkott, a kötelességszerű szomorúsággal az arcán. Az érettek erre megdöbbennek a vidámságot, de hiába. A mámoros agyakra beleszárn a részvét.

— Hogy éppen a legnehezebb tézist huzta...

— Belezavarták a *Mollweid*-egyenletbe...

— Senki sem tudta volna, amit a főigazgató tőle kérdezett...

A jünálisról busan távoznak az érettek...

— **Benzin-robbanás.** Franciaországból, *Montreuil-sous-Bois*-ből jelentik, hogy ott egy tisztító-intézetben ma tűz ütött ki. Egy benzines hordó felrob-

bant, minek következtében 20 ember megsobesült, köztük hat súlyosan.

— **Névtelen Franciska.** Franciska nevet kér a szegedi polgármestertől. Szép, alázatos kérvényben panasolja el, hogy ő a senki gyereke. Hogy talán a bagoly hozta őt egy zimankós, téli éjszakán s letette őt valahova a város zugában. Azóta megnőtt, sok urnak szolgált s mindenütt csak ugy bevételek vele, mint a kutyával szokás, a keresztnevével.

— Franciska, kelj föl! Söpörd ki a szobát, Franciska! Vessd meg az ágyat, Franciska!

Franciska végre is elunta a dolgot s szép kaligrafikus írással megírta ezt az igénytelen, megható kérvényt a szegedi polgármesterhez.

Nagyságos Polgármester Ur!

Legmélyebb tisztelettel alulírott ismeretlen szülők gyermeke vagyok. Körülbelül harminc éves volnék már, még sem tudom hol születtem, kik voltak szülőim, meg vagyok-e kereselve. Mióta gondolokni tudok, Szegeden keresésként szolgálok és Franciskának nevezek, hitem a római katolikus vallás, mert e szerint imádom Istenemet.

De mert tudom azt, hogy név nélkül nem létezhetek és valamilyen tisztességes házasságra sem léphetek, alázattal esedezem Nagyságod előtt, méltótlanság megengedni, hogy a szegedi anyakönyvbe beiktattassam magamat s legyen a nevem az általam szeretett Szeged város nevével *Szegedi Franciska*. Méltótlanság ebből kifolyólag megkereszteltetésem iránt és illetőségem megállapítása fölül is intézkedni.

Szegeden, 1900. évi június hó 10-én.

Alázatos szolgálja

Franciska.

— **Tömeges közlényvilkosság.** Valószínűleg örült elme szüleménye az a bejelentés, amelyet egy völkermarki paraszt kapott a fiától. A fiú — mint a *Grazer Tagblatt* jelenti — levélben megírta atyjának, hogy anarkista lett és hogy sorsolás útján őt *bielák meg Umberto király meggylökölésével*. A levélben ezenkívül az is volt, hogy *még ebben az évben több urakodót fognak az anark sták meggylökölésébe*. Az apa átadta a levelet a kerületi kapitánynak, aki azonnal intézkedett, hogy a fiut tartóztassák le. A letartóztatás Pontebbában meg is történt. További részletek hiányzanak.

— **Testvérgyilkosság.** Szomoruan végződött a múlt vasárnap Ermbályfalván a korosmai táncmulatság. A három Galamb-estvér közül Laici Összeveszett Györggyel egy táncra kért leány miatt. A veredők testvéreket bátyjuk János választotta szét. György ezért bosszút esküdött. Este bátyja lakására ment és egy nagy kést rántva ki zsebéből, nekirontott bátyjának. Az ásót ragadott és azzal védekezett, de az erősebb György markolatig beledöföte kését, azt kiáltva:

— Nesze, mert nem engedél leszámolni öcsémmel.

A szegény *Galamb* János meghalt és feleségével négy árva gyermek siratja szereneselelen végét. Gyilkos öcsöset elfogták a csendőrök és mikor a vizsgálóbíró vallatta, még dicsékedett tetteivel.

— **Az állampolgári munkások sztrájkja.** Ma reggel jart le az a határídő, amelyet *Vajkay* központi igaz ó tüzött ki az államvasutak gépgyára munkásának, hogy megkezdjék a munkát. A gyár kapui előtt ma ismét nagy cső ütött föl, a sztrájkolók azonban nyolc óraker megint kivonultak a Népligebe. *Mintegy hétszáz munkás azonban munkába állott*, a többiek folytatják a sztrájkot és ezeket névze az igazgatóság beváltotta fenyegeését. A gyár kapujára ma célelőtt hirdményt függesztettek ki, amelyben tudomásra adják a munkásoknak, hogy mindazokat, akik ma reggel nem állottak munkába, elbocsátják és felhívják őket, hogy jelentkezzenek a leszámolásra. A sztrájkolók azonban még tegnap este tartott gyűlésükön elhatározták, hogy senki sem fog ellenkezni munkakönyvéért és leszámolni sem fog. Ebben az esetben az igazgatóság a leszámolás befejezése után, a jövő hét eleén, az összes munkakönyveket és a munkásoknak járó összegeket a X. kerületi előbíróságnál helyezi letébe. A munkások ma délelőtt a néplige sztrájk-tanyán gyülekeztek, ahol a kilencven tagu sztrájk-bizottság allandóan permanensben van. A sztrájkolók eszedesen viselik magukat és a gyár kapuja előtt álló lovasrendőröknek semmi dolga sem akadt.

— **Ismeretlen halott.** Tegnap a dologházi kórházban dr. *Székhás* főorvos rendelő folyosójában — mint megírta — megjelent egy urasán ölézőtt nő, aki aztán hirtelen rosszul lett és pár perc alatt meghalt. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték, ahol — miután eddig nem ismerték föl — a rendőrség lefénképezette. Holnap boncolják föl s ekkor derül ki halálának az oka.

— **Rendőri hírek.** A Boráros-tér mellett lévő hajóállomásnál ma reggel egy teljesen felszólott női nőiltestet fogtak ki a Dunából. Személyazonosságát eddig még nem tudták megállapítani. — *Kalmár* Salamon napaszmos *Teréz* nevű három éves leánykaja ma víz helyett egy szemvizzel telt palackból ivott. A szegény gyermek olyan beteg lett, hogy

alighanem belehal. — *Bodis* Pál kocsinak lovai tegnap a kőbányai Névtelen-utca 7947. szám alatti ház előtt megbokrosodtak s iszonyúan vágattak a Maglódi-ut felé. E közben azután *Kocsis* János 3 éves fiúcskát elgázolták. A kis fiu súlyosan megsérült.

— **Vadászati kiállításunk Párisban** általában nagy feltűnést kelt és a legsikerültebb kiállításaink közé tartozik. A panorámaszerű berendezés eredetisége, a sikerült nagy háttérfestmény, a szikla és az egész előtér természetű kivitele, a családias hiven készült mesterséges fenyő- és lombosfák, de kiváltképpen a kitűnő állatok nemcsak a szakemberek, hanem a nagy közönség érdeklődését is magukra vonák. Különösen egy ritka szépségű szarvas, amelyet *gróf Esterházy Mihály* bizottsági elnök tömött ki, és egy hatalmas medve (*gróf Wass Jenő* tulajdona) vonják magukra a figyelmet. A kiállítás tervezője és rendezője *dr. Lendl Adolt*, akinek intézetében a kitűnő állatok is készültek. A festmény *Olgay*tól való.

— **Carré Cirkusz.** Hogyha azt hiszik, hogy a jobb világ Budapesten megszűnt, úgy a Cirkusz estélyenti előadásai az ellenkezőről győzi meg az embert. Ugy mint eddig, jelenleg is a közönség teljes jóakaratán örvend ez a műintézet és teljes joggal, miután *Carré* igazgató úgy az idemítés, mint a művészet terén a legjobbat nyújtja. Aki élvezetes estét akar magának szerezni, ne mulasztja el az esti előadásokat.

— **A beszélő újság zeneközvetítése.** A *Telefon* *Hirmondó* mint minden nyári estén — mikor az Opera már szünetel — úgy holnap is 8 órától 11-ig katoná és cigányzenét közvetít előfizetői szórakoztatására. Közben, hogy a kellemes hasznosság is tegye, 10-10 óráig a legújabb érkező híreket és táviratokat olvastatja fel a szerkesztőség.

(x) **Ha őszül a haja,** használja *Zoltán Hair-regeneratórt*, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ára 2 kor. *Zoltán* gyógytárban, Bpest, N.-korona-utca 23.

(x) **Linhert Vilmos** festő műtermében készülnek: Arkoképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Talmi-Leopardi és talmi-herceg.

(A római törvénytörvények tárgyaló terméből.)

— A *Budapesti Napló* levelezőjétől. —

Róma, június 16.

A római törvénytörvények előtt mostanság számos elnapolás után egy szenzációs pörnek a tárgyalása kezdődött, amelynek minden egyes mozzanatát feszült figyelemmel kísérik az olasz irodalmi körök.

A következő úgyról van szó:

Cugnoni Giuseppe, az olasz nyelv és irodalom tanára, a római *Ateneo* rektora, a *Nuova Antologia* 1884. évi áprilisi füzetében „*Leopardi* Giacomo több eddigéig ismeretlen és ki nem adott költeményét és prózai művét” tette közzé és a rövid bevezetésben elmondta, hogy az értékes irodalmi hagyatékhoz egy fiatal diák, valami *Ubal dini* útján jutott.

A szenzációs közlemény a tudósok körében először nagy csudálkozást, majd meg viharos fölháborodást keltett és *Cugnoni* számtalan támadás érte könnyelmű hiszékenysége miatt.

Megindult a harc.

Az *Ateneo* tudós rektora a világért sem akarta beismerni, hogy áldozatán esett egy vakmerő csalónak. Az állítólagos *Ubal dini* a következő nyilatkozatot nyújtotta neki át:

— *Leopardi*nak ezeket az ismeretlen költeményeit és prózai műveit *Nápolyban* két szegény asszony (anya és leánya) birtokában találtam. Az anya személyesen ismerte a kiltőt, azt a „szegény pupost” — amint mondta — „akit az utcai gyermekek mindig kigunyoltak.”

Csakhamar kislílt, hogy *Ubal dini*t nem hívják így, hanem valódi neve: *Tacchi* Hilarius. És amikor *Cugnoni* javában védte az egész világ minden irodalmi areopágja előtt a *Leopardi*-hagyaték valódiságát, *Tacchi* egy új nyilatkozattal lépett elő.

— A *Nuova Antologia*ban közölt költemények és gondolatok csakugyan ninosenek *Leopardi*tól és ezek a kéziratok egyáltalában nem is léteznek. Ezeket a műveket egy jó barátom írta, aki nagyon ügyes és föltűnőbb művelt „utánzó”, és akinek zsenialitására *Cugnoni* útján akartam a világ figyelmét ráterelni. Ennek a nagytehetségű fiatal embernek a fiókjában különben még több pompás *Gozzi*-utánzat is pihen. Ha *Cugnoni* meg akarja menteni tudós hírnevét, lássa be a nyilvánosság előtt tévedését és jelentse ki, hogy egy kitűnő utánzót fedezett föl, aki valóságos *Leopardi redivivus* és akit fölkarolni és bátorítani érdemes.

Természetes, *Ubal dini-Tacchi* maga volt ez a „zseniális barát.”

Most aztán az operett felé hajlott a komoly ügy. *Cugnoni*, akárhogy is dezavualták, nem lehetett kapacitálni és a tudós makacsul megmaradt a mellett, hogy azok a költemények és apróbb prózai művek

csakugyan *Leopardi*tól valók. Még sok kemény tusát kellett kiállnia a műbírákkal, de ő nem engedett.

Vége elaludt az egész ügy.

Tizenegy év múlva megélté a maga reprizét ez a mulatságos tudós-operett. Amikor 1898-ban *Leopardi* születésének századik évfordulóját ülték meg Olaszországban, *Cozza-Lusi* abbá, a vatikáni könyvtár egyik őre és ismert egyházi író, a tanuló ifjúság számára néhány kivonatot közölt egy *Leopardi*-kéziratból, amelyek eredetijét a vatikáni könyvtárban őrzik. Az új közleményben néhány bőségszerű gondolat fordult elő, amely nagyon hasonlított a *Nuova Antologia*ban közöltekhöz.

Most *Cugnoni* tanár diadalmaskodva lépett ismét a nyilvánosság elé. Újságokban, folyóiratokban, broszürökben és a katedrán fennen hirdette, hogy ime, azok a gondolatok, amelyeket ő *Leopardi*nak tulajdonított, csakugyan *Leopardi*tól valók.

És most kezdődik egy új, az előbbinél még pompásabb operett.

A famózus *Ubal dini-Tacchi* utánzóí méltóságában sértve érezte magát és becsületsértés meg rágalmasdás címén a római törvénytörvények előtt panaszt tett *Cugnoni* tandr ellen.

Megkezdődött a pör, de a tárgyalást csakhamar el kellett napolni, mert mindenekelőtt szakértők vizsgálata alá kellett volna bocsátani a vatikáni könyvtárban őrzött *Leopardi*-kéziratot, amelyet *Ubal dini-Tacchi* ügyvéde: *Ferri* Enrico tanár és képviselő „vakmerő hamisítványnak” jelentett ki.

A szakértők beadták véleményüket, de most még nagyobb lett a zavar. A szakértők tudniillik megállapították, hogy az a kézirat csakugyan nem *Leopardi*tól származik, de 1840-ből való. Csak hogy akkor *Ubal dini-Tacchi* még a világon se volt.

Tegnapelőtt végre megkezdődött az új tárgyalás, amelyen részint mint tanuk, részint mint szakértők, a leg híresebb olasz tudósok és írók jelentek meg. A beidéztet tanuk között a tudós német páter *Herler* Ferenc neve is fordul elő, csak hogy ez nem is hederített a beidézésre, hivatkozva a garancia-törvényre. A törvénytörvények elhatározta, hogy még egyszer küld idézést páter *Herler*nek a Vatikánon kívül eső lakására — és esetleg kényszer útján fogja a bírák elé állíttatni.

A tárgyalás nagyon kedvesen kezdődött. *Ferri* Enrico, aki a magánpanaszos *Ubal dini-Tacchi*t képviseli, — és *Bonnacci*, *Cugnoni* ügyvéde között élénk jelenet játszódott le, amely már csaknem tettelegességgé fajult.

— Nevelten operett-figura! — kiáltotta oda *Bonnacci* *Ferrinek*.

— Az ön emebeli állapota részvétre gerjeszt! — válaszolt ez.

Az elnök alig tudta megnyugtati a két heveskedő urat. A tárgyalás különben, tekintettel a kihallgatandó tanuk és szakértők nagy számára és az ellenfelek heves hangulatára, — aligha ér véget öt-hat nap előtt.

Még egy érdekes pör foglalkoztatja ez idő szerint a szenzációkra éhes rómaiakat.

1887-ben *Sobrero* Gina, *Sobrero* ezredes leánya nőül ment egy exotikus fiatal tiszthez, *Wilcox* Robert-hez, akit a *Sandwich*-szigetek kormányja Rómába küldött, hogy a katonai akadémián elsajátítsa a stratégia tudományát.

A völégény azt mondta, hogy természetes fia *Kalakavának*, a *Sandwich*-szigetek királyának és ennek következtében a nagyzóló római társaság körében egész tanulmányi ideje alatt, mint vérbeli herceg szerepelt és a megfelelő címzésekben s nagy tiszteletben részesült.

Sobrero ezredes, a katonai akadémia parancsnoka megnyitotta családi körét az állítólagos herceg előtt, akinek kedvesen előkelő modora és határozott katonai tehetsége tökéletesen megnyerte.

A herceg udvarolt az ezredes tizenhétéves leányának, a tüzes szemű *Gina* kisasszonynak, aki abban a reményben, hogy hercegnő lesz, vagy még esetleg a *Sandwich*-szigetek királynője is, — igent mondott az oecáni szigetek barna hának lángoló vallomására.

Az esküvőn megjelent *Kalakava* király két kétévese is, aki az uralkodó értékes nészajándékait hozta el a fiatal asszonynak. Egész Olaszország örült az érdekes esküvőnek és a saját üdvözülő himnusokat zengett. Már a trónon látták *Sobrero* kisasszonyt és terveztek, hogy olasz kivándorlókat államilag fognak gyarmatosítani a *Sandwich*-szigetekben.

1887. október hónapjában *Wilcox* Róbert feleségével *Honoluluba* utazott. És itt az olasz nő legnagyobb rémületére megtudta, hogy barna bőrű férje nem herceg, hanem fia egy indiánusnak és egy bennszülött nőnek. *Kalakava* király a nagytehetségű ifjut Európába küldte, hogy ott katonai ismeretekre tegyen szert. Ennyi volt az egész. Tehát se nem hercegnő, még kevésbé királynő. — csak egy egyszerű katoná-

tisztnek a felesége! Ez fájt a nagyravágyó olasz hölgynek, akit azonban romantikus lelkülete megóvott a kishitűségtől.

Férje bajtársai körében pártot szervezett magának és a mikor *Kalakava* király elhunyt, a nélkül, hogy gyermekeit hagyott volna maga után a trónon, rábírta a férjét, hogy forradalmat szervezzen. Ilyen módon akarta álmaít megvalósítani.

Csak hogy a forradalom nem sikerült és az izgága olasz nőt kiutasították az országból. Így került vissza Rómába.

Férje, akit *Honoluluban* börtönre vetettek, csakhamar kegyelmet kapott. Meg is házasodott újból és ezuttal a *Sandwich*-szigetek egy bennszülött hölgyével elégedett meg.

A római föllebbezési törvénytörvények tegnap semmisítette meg *Sobrero* Gina és *Wilcox* Robert házasságát azon az alapon, hogy „tévedés forgott fenn a vőszemélyét illetőleg.”

B-1.

Cimek.

Azokról a cimekről van szó, amely címeken a főváros a háziurakat megsarcolja. Nem él ugyan lelkünkben nagyon nagy számalom a szegény, elnyomott háztulajdonosok iránt, de mint a kiltő oly találon jegyzi meg: ami sok, az sok. Így például sok az, hogy egy sereg dunaparti háziurtól a főváros ezreket vesz el azon a címen, hogy annak idején a telkek, amiket ezek az urak a fővárostól vettek, rosszul vannak felmérve. Véletlenül éppen a főváros kárára vannak rosszul felmérve, s ezért a háziurak 2—3000 forintokat fizettek, miután a második felmérés megtörtént.

Ma sül ki, hogy ez a második felmérés is téves volt, s a háziurak ismét nyuljanak a kasszájukba újabb ezrekeért.

Hát majd segíték én a fővárosnak címeket találni, ha éppen csak arról van, hogy pénz legyen. Ime egy kis fizetési felszólítás, amelyet bátran elküldhetnek minden háziurnak:

T. ur

felszólítatik, hogy az alant felsorolt jegyzék tételeit három nap alatt a főváros pénztáránál fizesse le.

JEGYZEK:

1. A telkek rosszul van felmérve	1000 korona.
2. A telkek nincs rosszul felmérve	1400 „
3. A te kek jól van felmérve . . .	1300 „
4. De a telkek nem muszáj éppen, hogy jól legyen felmérve . . .	1900 „
5. Mert ha	1700 „
6. A telkek jól volna felmérve . . .	2100 „
7. akkor nem kellene fizetnie semmit	3400 „
8. Az ön háza északra néz	2000 „
9. Miért nem néz az ön háza keletre?	3000 „
10. A darvak az ön háza felett nem V-alakban, hanem Zs-alakban repülnek	1000 „
11. Micsoda szemtelenség ez egy darutól?	2000 „
12. Ha még legalább gölyva volna!	4210 „

Összesen 25,010 korona.

(Alíráás.)

Igy aztán hamar vége volna annak a deficitnek, amelyet ezidőszertint fővárosunk magának nevezhetni szerencsés.

—o—

Nyitler.

ROHITSI
PÓRÁKTÁR
 Budapest
 Hoffmann József-utca
 Bathory-utca 8. szám.
 A Rohitsi savanyúvíz mint
 egyszerű felelművelhetetlen hatású gromoc-
 és bélhurut, az ivarszervek hurutjánál
 máj- és lépbetegségeknél, és különösen váltóizomnál
 A Temeplői forrás forrás
 egytől kitűnő üdítő ital
 A NYITLI forrás ellen-
 ben kizárólag
 1000korára
 használhatók.

(Az e rovat alatt közölteknem sem tartalmért, sem alak jáért nem felelős a szerkesztőség.)

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 20.

A főváros mai közgyűlésén a hosszú napirend egyetlen egy tárgya sem keltett akkora érdeklődést, mint Vázsonyi Vilmos interpellációja a Kossuth Lajos mauzoleuma és szobra dolgában. Vázsonyi kétségtelesen a legilletékesebb fórumhoz fordult, amikor ma számon kérte a polgármestertől, mi lesz a nemzet áldozatkésztségével gyűjtött szoborral, mert a főváros törvényhatósága vállalta magára a nagy nemzeti és művészi cél megvalósítását és azt a kötelezettséget, hogy Kossuth Lajos hamvai fölé életéhez méltó síremléket állít. Jól tette Vázsonyi, hogy figyelmeztette a polgármestert a közgyűlés ama határozatára is, amely a boldogult báró Atzél Béla indítványára gróf Batthyány Lajos szobrának felállítását is a főváros tanácsának kötelességéi közé sorozta. Mindjárt szóba hozhatta volna Vázsonyi a szabadságharc emlékművét is, amelyre tudtukkal már vagy háromszáz ezer forint van együtt. Kossuth Lajos szobra és mauzoleuma, a szabadságharc-szobor és gróf Batthyány Lajos szobra ez az a négy kérdés, amelyre tehát a polgármesternek mielőbb válaszolnia kell. Remélhető, hogy válasza megnyugtató lesz és az ország közvéleménye megtudja majd abból, hogy a főváros törvényhatósága már a legközelebbi jövőben intézkedni fog, hogy a hazafias kegyeletnek mind a négy kérdését komolyan közelebb vitessék a megvalósulás fölé. A polgármester ur ezekben az ügyekben nem bujhat a főváros üres Wertheim-kasszái mögé. A nemzet csodálatraméltó áldozatkésztsége a Batthyány-szobor kivételével biztosította a hazafias óhaját megvalósításának költségeit, ami pedig a vértanu miniszterelnök emlékeit illeti, hát itt első sorban az a köteletség hárul a főváros tanácsára, hogy összehozza a szobor költségeit azon a módon, ahogy azt a közgyűlés határozata feladatává tette.

A közgyűlés megnyitása után az elnöklő polgármester fájdalommal jelentette Eisele József bizottsági tag elhalálását: az emlékezetét jezsuitákönnyben öröklíti meg. Helyébe Schmidt József pótlag lép. Bejelentette az elnök, hogy a bibornok hercegprímás leirata értelmében a pályázatot kintitűzték a ferencvárosi plébános állásra. Erre csakis Kurz Vilmos jelenlegi plébános jelentkezett. A választás a jövő héten tartandó rendkívüli közgyűlésen lesz. Ugyancsak mához egy hétre választják meg a X. kerületi városbíró, amely állásra Borg Ferenc, Delmedico Ágost és Megyeri Kálmán pályázott.

Rózsavölgyi Manó bizottsági tagnak azt az indítványát, hogy a tanács egyes tanulmány tárgyává, vajjon a fővárosi fölleszlege pénzek elhelyezésére mennyiben lehetne a postakaraképzéstartó fölhasználni — kiadták a tanácsnak.

Halmos János polgármester megadta a választ a legutóbbi közgyűlésen tett arra az interpellációra, hogy mennyiben igazak azok a panaszok, hogy a szerb kormány, illetőleg a szerb konzulátus akadályokat gördít a Budapest és Szerbia közti folyó marhakereskedés elé főleg azzal, hogy a budapesti marhavásárpénztárt kitiltotta a szerb piacról. A polgármester hivatkozik a vásárcsarnokok működésére felügyelő bizottság jelentésére, de a saját információira is — s ezek alapján kijelenti, hogy a fölhozott vádak valótlanok.

Eulenbergr Salamon eleve kijelenti, hogy a polgármester választát tudomásul veszi ugyan, de kifejezést ad annak, hogy Szerbiának, amely velünk kereskedelmi szerződésben van, nincs joga a kilitásra. Kéri a tanácsot és a polgármestert, hogy az ügyet ezúttal is kísérelje azzal a figyelemmel, amelylyel eddig tette.

A napirendre térve, a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a Klotild-Szeretetház céljaira engedjenek át 4000 négyszögletes területet a hidegkúti-ut mellett levő fővárosi telekből.

A budapesti villamos városi vasutársaság azt kéri, hogy a VIII. kerület Baross-utca és Köztemető-ut sarkán levő telket és épületet adja neki bérbe a főváros, 40 évi időre. A tanács ehhez hozzájárult. Földváry Imre ezzel ellentétben azt javasolja, hogy a telket és épületet csak 10 évi időre adják át, hogy így a főváros rendelkezési joga nagyobb épségben maradjon. A közgyűlés többsége megszavazta a 40 évre való átengedést.

A közúti vaspálya-társaság a budai és pesti belső körúti vonalain körforgalmat rendez be. A közlekedési bizottság a kiküldött albizottság idevonatkozó jelentését egészben elfogadta és az abban javaslatba hozott kör- és átszálló forgalomhoz hozzájárult, elfogadva a vasutársaságnak azt az ígéretét, hogy az átszálló forgalom gyermekjegyre nézve később fog előterjesztést tenni. A tanács mindezt pártolólaj terjesztte a közgyűlés elé, amely az előterjesztést elfogadta.

A főváros a dunaí kőpartoknak 9 méter magasságra való fölemelésével 288.345 forintot adott ki. A főváros kérte a földmivélségi minisztert, hogy ezt a költséget térítse meg a 24 millió sorsolási kölesből. A miniszter két ízben is visszautasította a főváros kérelmét. A tanács most azt javasolja, hogy mivel ugyem lenne eredménye a további

előterjesztésnek, hagyják abba a további céltalan kérelmezést. Ehhez a javaslatához a közgyűlés hozzájárult.

Azzal kapcsolatban, hogy az artézi-fürdőben javítás-munkákat kell végezteni, Havassy Rezső szorgalmazza, hogy az artézi-fürdővel kapcsolatosan építsenek pálmakertetet s hogy végre-valahára vegyék gondozásba a Sárosfürdő forrásait. Halmos János polgármester kijelentette, hogy az artézi-fürdő általános rendezését csakis a pénzügyi készlettel, ami pedig a Sárosfürdő forrásait illeti, a főváros hatóságát ezeket minden körülmények között meg fogja szerezni s e tárgyban már is érintkezésbe lépett a közmunkák tanácsával.

A közmunkára nevelő orsz. egyesületnek megszavaztak 6000—6000 korona segélyt, az 1900. és 1901. évre.

Salamon Ferenc emléksobrára megszavaztak 500 koronát, az Orsz. nőképző-egyesületnek 8000 korona segélyt.

Mint hogy a belvárosi plébánia-templom környékének a szabályozó-tervét módosították, most már semmi akadály sincs annak, hogy a templomhoz épített boltok is megmaradjanak mindaddig, amíg az egész épület lebontják. Javasolja ennél fogva a tanács, hogy az előbbi közgyűlési határozattal ellentétben, a boltokat hagyják meg. Polónyi Géza abban a nézetben van, hogy az ügy költőleg nincs előkészítve s ezért adják vissza a tanácsnak u.abb előterjesztés megtétele végett. Ezenkívül azt is meg kell állapítani, vajjon illetéke kárpótlás a plébániát, illetőleg a templom-pénztárt, akkor, ha a boltokat eltávolítják. Ennél fogva helyes lesz, ha a tanács az egyházi főnatsággal lépve érintkezésbe, új előterjesztést tesz. A közgyűlés Polónyi halasztó indítványához hozzájárult.

Kisebb jelentőségű ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A Vígyszínház nyári szünete. A Vígyszínház igazgatósága elhatározta, hogy ez idén csak hat heti szünetet tart. A színház, amely tudvalevőleg június 20-ikán zárul, augusztus 18-ikán nyílik meg.

Salamon Ödön Párisa. Salamon Ödön, jeles íróterünk *Páris* című művének pénteken lesz a premiéreje az *Uranában*. Az érdekes bemutatóra való előkészületek és próbák a mai nappal befejeződtek. Aki végig nézi Salamon Ödönnek, a párisi élet avatott ismerőjének, ezt a három felvonásos darabját, az úgy érzi magát, mintha a három felvonásnak megfelelőleg három hetet töltött volna a Szajna-Bábelben. Az első hétet még csak mint turista járja be a világjáró. A második héten már él Párisban, megismerkedik Páris utcáinak tipikus alakjaival, a harmadik héten pedig otthonossá válik a kiállítás palotái között. Jegyek ma már előreválthatók az *Urania* pénztáránál.

Jótekonycsü előadás a budai színházban. A Fővárosi Nyári Színház ma este a krisztinavárosi szegény iskolagyermeknek fölruházására alakult egytel javára előadja *Az aranylakodalmat*. A szép előadást leikes közönség nézte végig, amely sokat tapasztal a szereplőknek, különösen Hadrik Annának, Faragónak, Sebestyennek, Kreinernak és Klenovitsnak. Az est a jótekonycsü célra szépen jövedelmezett.

Erdekes olvasópróba. A Vígyszínházban holnap délelőtt érdekes olvasópróba lesz. Murai Károly új eredeti vigjátékát, a *Szerelmi házasság*ot olvassa fel maga Jászai Mari, akinek a vigjátékban jelentős szerep jut. A művész a darabot a legintimebb kis színházi körben, csakis az igazgatóság tagjai előtt fogja felolvasni.

A Városligeti Színházban holnap, csütörtökön megismételik Echeagaray *A föld, amely tisztít* című drámáját. Pénteken lesz az *Uj Szulamit vagy Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia* című bohózat huszonharmadik előadása. Ez alkalommal Zwirnfačen Abraham szerepében Boross Endre, a Magyar Színház kedvelt komikus lép fel mint vendég. *A Bar háboru* című alkalmi látványosság premierjét a jövő hét első napjaiban tartják meg. A *Dolly* svéd színmű a jövő hó elején kerül bemutatásra. Az igazgatóságnak sikerült Hegyi Arankát, a Népszínház kiváló művésznőjét egyhátny vendégszereplésre megnyerni.

A primadonna. A Magyar Színház igazgatósága a primadonna címmel új 3 felvonásos eredeti operettet fogadott el előadásra. Az új operette zövegét Pásztor Árpád írta, zenéjét pedig Mader Raoul, az Operaház karagya szerette. A primadonna a Magyar Színház jövő szezonjának lesz egyik újdonsága.

Erdélyi Marietta jubileuma. Erdélyi Marietta, a Fővárosi Nyári Színház tagja, július 2-án ünnepli művészi pályájának negyedszázados évfordulóját, amelyet tavaly a Városligeti Színházban egyszer már megünnepeit. Ez alkalommal a Színházban a *Lumpácus Vagabundus* vagy *A három jómadár* kerül színre. A darabban érdekes hangversenybetétek lesznek, amelyekben a fővárosi színházak jelölésbei mind részt fognak venni.

Kisfaludy Színház. A Kisfaludy Színházban holnap, csütörtökön, és holnapután, pénteken *A csodáember* (Rabbi Joelmann) előkészületei miatt nem lesz előadás. A daljáték szombaton kerül bemutatásra. Kövessy alkalmazta színtre, a verseket Jakai Emil írta, a zenei részt pedig Barna Izsó hangszerelte.

A Népszínház új tagja. Egy esti lap értesülése szerint Fedák Sári és Gombaszögi Margit október elsején lépnek a Népszínház művészgárdájába.

Színészházasság. Deesy Alfréd, a Városligeti Színház rokonszenves fiatal tagja szombaton, június 23-án tartja esküvőjét Tóth Bőskevel, a Fővárosi Nyári Színház tagjával.

A Vígyszínház első őszi újdonsága. A Vígyszínház első újdonsága az idei őszön, mint már említettük, Hauptmann Gerhardnak *A takácsok* című érdekes darabja lesz. A darab, mint értesülünk, mindjárt szeptember elején fog színre kerülni. *A takácsok* után következő legközelebbi újdonsága a színháznak a Ferdinánd házassága című bohózat lesz.

Fővárosi Nyári Színház. Csütörtökön kezd meg *Planquette* nagy operettjében a *Kornevillai harangokban* *Abrányiné-Wein* Margit vendégszereplését a budai színházban. Az illusztris művésznő az első felvonás végén betét gyanánt Taubert *Madár az erdőn* című gyönyörű dalát énekl el. A dalt a művésznő számára Erkel Gyula hangszerelte. *Abrányiné* vasárnap a *Peros bugyellárisban* lép föl a budai nyári színházban s ezután a következő magyar dalokat adja elő betétül: *Naptól virít*, *Zimay Lászlótól*, *Hm, hm-nóta*, *Káldy Gyulától*, *Visszajött a fejszemadár*, *Dóczy Józseftől*. A *Kornevillai harangok* több szerepei következőképp vannak kiosztva:

Szerpölet — *Abrányiné-Wein* Margit, Henri, mári — Radványi Gáspár — Szilágyi. Biró — Krémér, Gronis — Mihályi. Jegyző — Virágnáti. Szerem — Pethesné.

Hangverseny-körut. Máthé István, a kiváló hegedűművész június végén művészi körutra indul az erdélyi városokba. Első hangversenyét e hónap 29-én tartja Szászsebesen.

Színházi kiállítás Berlinben. Berlinben a jövő hónap nyolcadikán nemzetközi színházi kiállítás nyílik meg, amely egy hónapig fog tartani. A kiállítást a *Palasttheater* összes helyiségeiben rendezik, ahol esténként színházi és Variété-előadások is lesznek.

Szemiradsky színházi függőnye. Rómában most az *Aquario Romanorum* érdekes színházi függőny látható, amely *Semiradsky*, a híres lengyel festő műve. A művészileg festett függőny közepét görög-római stílus templom foglalja el, amely között a művészeteket ábrázoló allegorikus alakok láthatók. A függőny igazi művészi alkotás.

Demontált Wagner-operák. *Gailhard*, a párisi nagy opera igazgatója, megafolja azt a német újságokban megjelent hírt, hogy ő *Wagner* Cosima asszonnyal, a német mester özvegyével, a *Siegfried* és az *Istenek alkonya* című operák előadása ügyében tárgyal. *Gailhard* bizonyos finom, francia éllel kinyilatkoztatja, hogy ő most Louis de Grammonttal és Xavier Lerouxal az *Astarte* című operájuk előadására vonatkozó tárgyalásokat folytat.

Bécsi dalosok Párisban. A bécsi *Männer-gesangs-Verein*, amely tudvalevőleg a filharmónikusokkal együtt vonult ki Párisba, ténleg délután tartotta meg első hangversenyét a *Chatelet-színházban*. A hangverseny szépen sikerült. A hangverseny alatt *Mahler* igazgató rosszul lett és elvesztette eszméletét. A színházi orvosi terítette magához; mikor *Mahler* jobban lett, eldirigálta a *Büvös vadász* nyitányát. Este bankett volt, amelyen a jelenlévő előkelőségek névsorában egy *Eszterházy* nevet is ott találjuk.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Az akadémia nyári szünete. A magyar tudományos akadémia a jövő kedden megkezdé közel három és fél hónapos nyári szünetét. A nyári szünet előtt még összes ülés lesz, hétlőn délután öt órakor. A nyári szünet után október 8-án lesz az első ülés, először az összes ülés, utána pedig az első osztály ülése.

Szerlemből. A *Legjobb Könyvek* most kiadott legújabb kötete Rodziewicz Marianának két részből álló regényét közli meg. A *Szerlemből* című regény két-százötvenoldaltos meggyeri az olvasó tetszését. A kötet ára egy korona.

A budapesti állatorvosi főiskola. Értékes monográfia jelent meg ezzel a címmel magyar és francia nyelven, amely a párisi kiállításra van szánva. A budapesti magyar királyi állatorvosi főiskola történetét, szervezeti szabályzatát és leírását tárgyalja a mű, amelyet a főiskola épületeinek tervrajza díszítenek.

EGYESÜLETEK.

(A Munkás-Otthon.) Az ezer munkásház építésére alakult szövetkezet, melyet kormány és emberbarátok hathatósan támogatnak, tegnapielőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését a Munkás-Otthonban, Rakos-Kereszter utca határán levő telepen. A szövetkezet tagjai — úgy látszik — az eddigi igazgatósággal szemben bizalmatlankodtak, mert annak tagjai nagyrészt nem voltak egyuttal a telep lakosai is. A közgyűlés tehát új igazgatóságot választott, a régiekből csak a telep érdekében éveken át buzgólkodott báró Fidió Miklóst hagyva meg tisztében. Remélhető, hogy most már a bizalom helyreáll, s az ezer ház, amelyből ötszáz már az őszön készlen volt, az idei őszre ér-

szem képtül. Az újabb jelentések a Munkás-Ott-hon irodájában (vasuti állomás) kapnak bővebb felvilágosításokat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Megrágalmazott kirali bírák.** Kégly József ügyvédet, aki Brunkalanó hamis váltóját pörölte, három hónapi fogságra ítélte. Az ügyvéd nem nyugodott meg ebben az ítéletben, hanem egy beadványban megrágalmazta a kuria három bíráját. Az egyikről azt írta, hogy eladósodott ember, kiről közszajon forognak a bírói állást nem emelő eljárások. A másiktól azt állította, hogy törvénytelenek előnk korában arra kényszerítette az írásszakértőket, hogy az inkriminált Vásonkegyi váltókat hamisnak mondják. Az ügy előadójára ráfogta, hogy *Polanyi Géza* befolyásának engedve ítélte. A kuria ezt a beadványt elküldötte a büntetőtörvényszéknek, amely *Kéglyt* nyilvános rágalmozásért vád alá helyezte és egy hónapi fogságra és száz forint pénzbüntetésre ítélte. A királyi ítéletbe ma foglalkozott ezzel az ügyrel és *Demch Laszlo* bíró előadására *Kéglyt* csupán százötven korona fő- és ötven korona mellékbüntetésre ítélte.

§§ **A szatmári testvérgyilkosság.** Papp Béla és társainak bűnyügyében tegnap érkeztek föl az iratok a királyi kuriára. *Czorda Bódog*, a kuria másod-elnöke az iratokat ma *Székács Ferenc* bírónak, az első büntetőtanács tagjának osztotta ki. *Székács* nem tagja a szünidei tanácsnak s így valószínű, hogy a kuria a legjobb esetben is, csak szeptemberben mondja ki végső ítéletét.

§§ **Munkácsy-pör.** Az ezredévi országos kiállítás idején *Linhart* Vilmos festő megbizta *Horváth* Andor művészönvédekot, hogy másolja le *Munkácsy Mihály*nak *Krisztus Pálus előtt* című festményét. A másolat aztán *Linhart* műtermének kirakatában közszemlére tette, ahol a mester észrevette az engedelmét nélkül készült képet s szerzői jog bitorlása miatt pört indított *Linhart* ellen. A kuria ki is mondta a jogszérelmet, mire *Munkácsy* ezer forint kártérítést kért. A törvényszék azonban mindössze ötven forint megfizetésére kötelezte *Linhartot*. Ezt az ítéletet megerősítette a tábla is. *Munkácsy* pörével ma foglalkozott a legfelső bíróság első polgári tanácsa és *Németh Lajos* bíró előadásában okainál fogva helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

TÁVIRATOK.

London, június 20. Lord *Loch*, a Fokgyarmat volt kormányzója, ma délután meghalt.

Berlini kitüntetések.

Berlin, június 20. A hivatalos lap közlése szerint *Vilmos* császár *Ferenc József* király berlini látogatása alkalmából a következő rendjeleket adományozta osztrák-magyar állami és udvari hivatalnokoknak: perstörfi *Schiesl* Ferenc lovagnak, a kabinetiroda főnökének az első osztályú korona-rendet, kapos-mérei *Mérey* Kajetán nagykövetségi tanácsosnak és gróf *Thurn-Valsassina* nagykövetségi tanácsosnak a másodosztályú koronarendet, báró *Giskra* nagykövetségi titkárnak a harmadosztályú vörössas-rendet, saárdi gróf *Somssich* nagykövetségi titkárnak és *Mader* udvari pénztári ellenőrnek a harmadosztályú korona-rendet, gróf *Schönborn-Buchheim* attasénak a negyedosztályú vörössas-rendet és *Straneky* kabinetirodai titkárnak a negyedosztályú koronarendet.

Loubet a mezőgazdákhoz.

Páris, június 20. Loubet elnök ma a mezőgazdasági oktatásról tanácskozó nemzetközi kongresszus elnökségét fogadta. A köztársaság elnöke gratulált a kongresszusnak eddigi sikereihez és örömet fejezte ki azon, hogy az idegen nemzetek oly kiváló képviselőit látja magánál, akiknek közreműködése hozzá fog járulni a világbeke biztosításához és fönntartásához.

Az új olasz kormány.

Róma, június 20. *Saracco*, a szenátus elnöke, buzgón fáradozik a kormány megalakításán, miben már messzire haladt. Jól értesült körökben hirtér, hogy *Saracco* az elnökség mellett a belügyeket, *Gallo* a közoktatást, *Carcano* a pénzügyeket, *Mosia* a tengerészetet és *Gianturco* az igazságügyi tárcát veszi át. *Di Sanmartino* megtartja a hadügyi tárcát. *Rubini*, egy jelentékeny pénzügyi szakember, aki mint a költségvetési bizottság elnöke hozzájárult a pénzügyek orvoslásához, a kinostári miniszteri állásra van kiszemelve. A többi tárcák betöltése még nincs végleg megállapítva.

Vilmos császár Kielben.

Kiel, június 20. Vilmos császár és Henrik herceg ma délelőtt a Hohenzollern yachtal ideérkeztek. Köster és Tirpitz tengernagyok, Hofmann altengernagy és Höpfner tábornok, a tengerészeti gyalogság felügyelője azonnal a császár yachtjára mentek.

Kiel, június 20. Vilmos császár ma délelőtt kihallgatáson fogadta az Aszari-Tevfik török páncélos-hajó parancsnokát, Kalau von Hofe basa altengernagyot.

A délafrikai háború.

London, június 20. Chamberlain gyarmattügyi miniszter tegnap egy unionista gyűlésen beszédet mondott, amelyben a délafrikai háborúról egy nyilatkozott, hogy *befejezése kétségtelenül sok bajjal fog járni*, de a közvélemény meg fogja akadályozni a kérdésnek olyan megoldását, amely a délafrikai köztársaságoknak jogosulatait szabadságokat adna. A vizályt véglegesen kell rendezni, nehogy jövőre új zavarok csirádják válják.

London, június 10. A Reuter-ügynökség jelenti Hammonióból 18-iki kelettel: *Rundie* táborának arvonálával szemben nagy boer sereg van összevonva, amely dél felé igyekszik keresztültörni. Vezérei *Devillers* és *Steyn* Herman, az elnök testvére. *Steyn* elnök szintén a csapatoknál van. Oranje szabadállam fővárosa most Bethlehem. A boerok főtáborukat öt mérfölddel közelebb tolták Vicksburghoz és ma ágyuzták a vicksburgi angol táborat. Az angolok bal-szárnyán yeomanry-csapatok kevés megszakítással egész nap akcióban voltak. A transvaali burok hátárainak Buller csapatai előtt és az oranjei boerokhoz csatlakoztak.

London, június 20. Lord Roberts táviratozta ma Pretóriából, hogy Hunter tábornok előcsapata tegnap megrágalmazta *Krügenderpot*, a nélküli, hogy ellentállásra talált volna. *Methuen* tábornok, aki egy nagy szállítmányt kísért Heilbronnba, tegnap megvert egy *Dewet* Keresztély parancsnoksága alatt álló boer osztályt, mely a Heilbronnba való bevonulást igyekezett megakadályozni. Hunter tábornok lovasított gyalogsága elfoglalta *Duplestis* parancsnok két ágyuját. A vasuti és táviró-üzemeket Fokvárossal teljesen helyreállították. *Johannesburgban* ismét kinyitották az üzleteket. A kereskedelem napról-napra élénkebb.

Fokváros, június 20. A *Cap Argus* egy lourengo-marquezi táviratot tesz közzé, amely szerint Lord Roberts felszólította *Botha* tábornokot, hogy a további vérontások elkerülése végett adja meg magát. *Botha* tizenkét nap fegyverszünetet kért, melyet azonban Lord Roberts megtagadott. *Johannesburgban* az élelmiszerek most olcsóbbak, mint a háború kitörése előtt.

A transvaali pör.

Brüsszel, június 20. A második vádlott, báró *Oppenheim* Róbert, akinek kihallgatására ma került a sor, megerősíti bányáját, báró *Oppenheim* Jenőnek a vallomását. A törvényszék elnöke ezután felolvassa az összes megvesztegetettek névjegyzékét, mely a már eddig ismert neveken kívül egy transvaali követ nevét is tartalmazza, aki most Amerikában van. Ez 50,000 frankot kapott. Az összes szétosztott pénz összege 10,800,000 frankra rug. Valamennyi megvesztegetett elismerte a pénz vételét, úgy hogy a vesztegetést teljesen be van bizonyítva.

A franciák Marokkóban.

Tanger, június 20. *Szidi Mohamed Torres* a szultán megbízásából figyelmeztette az európai hatalmak képviselőit, hogy a francia csapatok állítólag marokkói területet szálltak meg.

Haro Nyugat-Afrikában.

London, június 20. A Reuter-ügynökség jelenti Prassuból tegnapi kelettel: A nyugat-afrikai határszéli csapatok egy osztályát, mely Wilson százados vezetése alatt *Bekwaiból* *Kvissaba* ment, ehé 16-ikán Eszenkventa mellett megtámadták. Az ellenséget teljesen megverték, de Wilson százados és 10 embere elesett és 27 ember megsebesült.

Rablóvilág Perzsiában.

Köln, június 20. A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Teheránból május végéről: *Urmiáh-Dilausonban* a május 1-ről 2-ra való éjeli kurdok támadták meg a német ársházát, a támadók rálőttek egy tanítónőre és az örrre, de nem találták őket, azonkívül bántalmazták egy örmény asszonyt, és sok szőnyeget, ruhát és egyébbet loptak el. A rablók be akartak törni az ársház emeleti helyiségeibe is, ahol az intézet igazgatónöje, a német tanítónők és az örmény gyermekek laktak, de *Schlimm* rabbi fiatal ársházi tanító megakadályozta ebben őket. Mikor a szomszéd *Armiáh* városból fegyveres keresztények és mohamedánok jöttek a helyszínére, a rablók megugrottak, de a perzsa községi hatóság emberei olyan sikeresen veték őket földözbe, hogy néhány nap alatt tizenhat bűnrészest embert vetettek börtönbe. A hatóság negyven katonát rendelt ki az ársház kertjébe, hogy újabb rablótámadást megakadályozzanak. A teheráni német követ azonnal lépéseket tett a perzsa kormánynál és a rablók szigorú megbüntetését és a kár teljes meg-

térítését követelte. A perzsa kormány azonnal távirati utasításokat küldött *Urmiáh*, és az odaváló kormányzó személyesen tette felülössé az ársház biztonságáért. Újabb rendzavarást azóta nem jelentettek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 20. *Wittgenstein* Károly, az ifjonti tőzsdének egy ismert nevű tagja, ma nyilatkozatot tett közzé a *N. W. T.*-ban és megcáfolja azokat a vádakot, amelyek szerint ő néha mint egyes szindikátusok ellensége, néha mint előmozdítója, az árfolyamokat hajhászta, illetőleg apasztja. A nyilatkozat szerint ő sem nem tagja szindikátusoknak, sem közvetve nem szokta az árfolyamokat mesterségesen irányítani.

London, június 20. (*Gabonapiac*). Az irányzat általában szilárd. Buza igen szilárd és egy sh.-gel drágább. Liszt szintén egy shillinggel, tengeri és árpa 3-3 p-vel drágább. Magyar liszt 30 sh., városi liszt 25 sh., repecolaj 28 sh. 3 p., tengeri 19 sh. 6 p. (eladók). Behozatal: Buza 20,000, zab 30,000 métermázsza. Az 185 eleinte esős, de azután derült.

Bécs, június 20. (*A Budapesti Napló* telefon-elentése.) Tekintettel a gyengébb newyorki jegyzésekre, valamint az osztrák földmívelési miniszternek a vetések állásáról ma közzétett általában véve kedvező jelentésére a forgalom megnyitásánál eladási kedv uralkodott, mire buza és rozs irányára kissé elgyengült, míg takarmányneműek irányára tartott volt. Jelesül zab szilárd volt. Ebben a cikkben meglehetősen élénk kereslet volt és zárlatok 6 fillérrel emelkedett. Különben is később nagyobb vásárlási kedv mutatkozott és az árfolyamok emelkedtek, úgy, hogy buza és rozs még csak 3 fillérrel maradt vissza.

Kötetett: Buza május-juniusra 7.65-7.66, őszre 8.07-8.04-8.08 korona, rozs őszre 7.18-7.16-7.19 korona, zab őszre 5.52-5.58 korona, tengeri július-augusztusra 5.86 korona.

Jegyzetek: Rozs május-juniusra 7.10-7.20 k., zab május-juniusra 5.43-5.45 k., tengeri május-juniusra 5.82-5.83 korona, szeptember-októberre 5.97-5.98 k., repece augusztus-szeptemberre 13.30-13.40 korona.

Felmondattok: 500 mm. zab.

A készárpiacon az üzlet vásárlási kedv hiányában jelentéktelen volt és gabonaművek irányára változatlan árak mellett kissé elbágyadt.

Zárlatok kötetett: zab őszre 5.62-5.60 k., tengeri július-augusztusra 5.89 korona, szeptember-októberre 5.99 korona. Egyebekben változatlan.

Bécs, június 20. (*A Budapesti Napló* tudósítóinak telefonjelentése. A *delvántani magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 700.50 Magyar hitelrészvény 720.—, Angol-Osztrák bank 280.50, Bécsi bank egyesület 500.50, Union bank 571.—, Länderbank 485.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 671.—, Lombard 128.—, Elbavölgyi vasut 476.—, Északnyugati vasut részv. 464.—, Dohányrészvény 285.50, Rímamurányi vasut 56.3.—, Alpesi bányarészvény 487.—, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajáradék 91.05, Török sorsjegyek 108.50, Német birodalmi márká 118.72, Napoleon d'or 19.31.

Berlin, június 20. (*A Budapesti Napló* tudósítóinak távirata. *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyjárdék 96.30, Magyar koronajárdék 90.50, Osztrák hitelrészvény 217.75, Osztrák-magyar államvasut 142.40, Déli vasut 27.75, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy kézpénz 216.05, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo), Lombard —.

Frankfurt, június 20. (*A Budapesti Napló* tudósítóinak távirata. *Árfolyamok* január. Osztrák hitelrészvény 217.75, Osztrák-magyar államvasut 142.50, Déli vasut 27.80, Osztrák aranyjárdék —, Olasz járadék 94.10, Laura-kohó 236.30, Harpeni 203.70, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankjegyesület —, Szilárd.

New York, június 20. (*Terményiőzde*). (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9 1/2% (9 1/4%) júliusra 8.72 (8.56), szeptemberre 8.15 (7.89), New-Orleansban helyben 9 1/2% (9 1/4%) —, *Pétroleum* Stand white New Yorkban 7.85 (7.85), Stand white Philadelphában 7.80 (7.80), Refined in Cases 9.15 (9.15), Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25) —, *Zsír*: Western steam 6.95 (6.87), Rohe és Brothers 7.15 (7.15) —, *Tengeri irányzata* igen szilárd, Juniusra —, —, —, Juliusra 46 1/2% (45 1/2%), Szeptemberre 46 1/2% (45 1/2%) —, *Buza* irányzata igen szilárd, Piros ősz helyben 91.— (88 1/2%), Juniusra —, —, —, Juliusra 86.— (82.—), Szeptemberre 87.— (83.—), Decemberre 88.— (83 1/2%), *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 2 1/2 (2 1/2) —, *Kávé*: fair Rio T. sz. 8 1/2% (8 1/2%) Juliusra 7.10 (7.10), Szeptemberre 7.25 (7.15) —, *Liszt*: Spring Wheat clears 2.85 (2.85) —, *Cukor*: 4 1/2% (4 1/2%) —, *On*: 30.— (29.25) —, *Réz*: 16.50 (16.50) —, (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 20. (*Terményiőzde*). (*Zárlat*) *Buza* irányzata igen szilárd. —, Juniusra 80% (76%) Juliusra 81 1/2% (77 1/2%) —, *Tengeri irányzata* igen szilárd, Juliusra 41 1/2% (39 1/2%) —, *Zsír*: Juniusra 6.67 (6.62), Juliusra 6.67 (6.62) —, *Szalonna* short clear 7.20 (7.20) —, *Serfés*: Februára —, —, —, júniusra 11.55 (11.47) —, (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLONFÉLÉK.

† **Umberto palotát.** Olaszország királyi civil-listája tizenöt és háromnegyed millió lira aranyban, ami hét millió forint. Ez a civilista az állami bevételhez képest jelentéktelenül nagyobb, mint bármely más államban s a radikális pártok fel is használják ezt a körülményt a néptömegek fellázítására. Csak hogy Umberto király a civilistája jó részét azoknak a palotáknak és kerteknek a fenntartására kell hogy felhasználja, amelyek az egykori kis fejedelmekről jutottak az ő birtokába. Ezeknek a palotáknak és kerteknek a legtöbbit a királyi család nyilván sohasem keresi fel, de a személyzetük rengeteg sokba kerül. Umberto királynak most az a szándéka, hogy eladja ezeket a palotáknak a jórészt, s csak a turini, venecoi, firenzei, nápolyi palotákat tartja meg, valamint a monzai, valsa verrenchei birtokokat tartja meg. Eladta most a milánói palotát (Milánóban még egy kis villája is van a királynak), eladta a genuai, palermoi, capodimonte palotákat és még több más palotát Olaszország kisebb városaiban. A milánói palota a város szívében van, igen nagy, s az ára is óriási. Ezeknek a palotáknak az árától Umberto Rómában akar építtetni egy palotát. Evégből több bérházat rombolnak le, s lebontják a pápai korokból származó palotának a modern részét is a Quirinálón. Azután Umberto király le fog mondani civilistájának egy részéről.

† **A nagyhercegnő fülbevalója.** A Théâtre Français egykori sociétaireje, Frédéric Fèvre néhány visszaemlékezését közli a Gauloisban az 1867-iki kiállításról. Volt a kiállítás esztendejében többek között egy díszelőadás is, amelyet június 15-ikén a Tuileriákban III. Napoleon fejedelemi vendégeinek a díszelőtérre rendeztek, akik között volt Vilmos porosz király is. Legouvé egyfelvonásos darabja, „A Deux de Jeu” került színre.

Nagy meglepetést keltett, — írja az öreg művész — hogy amikor Legouvé darabja véget ért s mindenki követve a császár példáját, felállt, csak a császárné maradt a helyén, s csak meglehetősen hosszú és kínos szünet után kelt föl a császár egy kérdő pillantására. Aztán a porosz király karján bicceve távozott a fogadó terebe. Csak 1879-ben valotta meg a császárné ennek az esetnek a magyarázatát egy látogatásom alkalmával a Cambden Placeon. A következőket mondotta el:

— Életemnek legkritikusabb pillanata volt az akkor. Mindig nagyon kellemes érzés volt az nekem, ha lábamat cipő nélkül a padlóra tehettem, amely olyankor úgy hűsített. Bizonyára csunya szokás ez, amelyért akkor este 1867 június 15-ikén erősen meg is bün-

hódtam. Mialatt én játszott, egyik szaféncipőmet lecsuszítottam a lábamról. Éppen sikerült a cipőt a fauteuilem alá tolni, amikor látom, hogy a császár fölkel, hogy távozzék. Rögtön meg akartam keresni a cipőmet, de amint lábammal hosszú uszályom alatt tapogatóztam, sehogysem tudtam ráakadni. A császár megütődve nézett rám, mert sejtelve sem volt arról, hogy mi tart vissza a helyemen. Végre megtaláltam a kis szafécipőmet, hanem amint belekényyszeríttem a lábamat, heves fájdalmat éreztem. Valami kemény tárgy volt a cipőben, s csak bicceve mehettem tovább. Aztán éppen, amikor a porosz királynak nyujtom a karomat, látom, hogy egy nagyhercegnő lehajol és keres valamit. Csakhamar megtudtam, hogy egy pompás fülbevalója veszett el s rögtön megsejtettem, hogy az ékszer az én lábamat kinnozza a cipőmben. Nem mertem bevallani a dolgot, hanem állhatatos maradtam egész este minden fájdalom ellenére, amit szenvedtem. Másnap aztán átadattam a nagyhercegnőnek az ékszerrel a felvilágosítással, hogy a terem takarítása közben akadtak rá.

† **Egy hajó kalandja.** Plymouth angol kikötőbe néhány nap előtt a Viktoria német kereskedelmi hajó érkezett be, amely veszedelmes kalandon esett át. A hajó az ausztráliai szigetektől indult, de utközben léket kapott és így az utazás néhány hét helyett teljes százötven napig tartott. Ilyen hosszú utra sem élelmiszerral, sem szénnel nem volt a hajó ellátva, s így a legénység szörnyű nélkülözéseknek volt kitéve. A személyzet túlnyomó része skorbutban megbetegedett s így a szivattyúzáshoz alig volt erejük. Pedig a hajótestbe örökönként nyolc hüvelyknyi víz szivódott fel. A személyzet három hónapon át tisztán halakból és sirályokból élt, de az utazás vége felé annyira elgyengült, hogy megérkezésük után rögtön kórházba kellett őket szállítani.

† **Szivar — recept ellenében.** Dühös dohányosok gyakran erősítik, hogy a jó szivar, vagy a jó pipa dohány megnyugtatólag hat az idegeikre, a hangulatukat élénkíti és az emésztésüket előmozdítja, hanem azért orvosságnak még senki sem mondotta a szivart. Általánosságban az a vélemény, hogy a dohány nem szolgálhat orvosságnak, egyes esetekben azonban mégis orvosságnak tekinthető a szivar. Ez a bölcs megkülönböztetés különben Massachusettsből való. Ott már évek óta tilos vásárlni a dohányos boltok nyitvatartása, míg ellenben a patikákra az a tilalom nem áll fenn, hogy mit árulhatnak és mit nem és így a patikák vasárnap a dohányelárusítással nagyon jó üzletet csinálnak. Persze a dohányárosok ezt a mellőzést nem tűrhetik, a hatóságokhoz fordultak és hosszas hadakozás után az eredmény az lett, hogy a szivar és dohány áru-

tása tulajdonképpen a patikusoknak is meg van tiltva vasárnap, ellenben árulhatnak mégis szivart és dohányt is vasárnap, ha az orvosságnak szolgál. Ilyen módon nyilván csak recept előmutatása mellett lesz kapható vasárnap Massachusettsben. Mivel pedig a legtöbb orvos még Massachusettsben is dohányos, s nagyon jól ismeri a dohányos ember kinszenvedését, ha nem szivhat, nagyon könnyen lesznek a massachusettsi orvosok rabirbatók arra, hogy dohányreceptet adjanak ki. Talán nem is fognak kérni érte honoráriumot abban a reményben, hogy a dohányosok, akiknek örömtét szerelek, más esetekben is hozzájuk fognak fordulni.

† **Méhek a szalonban.** Baden-Powel ezredes, Mafeking védője, a hét hónapi ostrom alatt nagyon gyakran gondolt öreg anyjára és a méhekre, amelyek a jó asszony szalonjában idegeinek. Azokban bizonyára szívesebben gyönyörködött volna, mint a boerokban. Tehát a szalonokban méhek is vannak s úgy mondják, hogy a méhek sokkal kellemesebbek, mint például a papagályok és az ölebecskék, akik szintén a szalonokban tanyáznak. Első sorban egészségesebbek, azután nyugodtabbak s a mellett épp olyan mulatságosak. És ha nyugodtan hagyják őket, nem szurnak, ami nem mondató el a szalonok minden lakójáról. Baden-Powelné méhei, amelyeket körülbelül harminc évvel ezelőtt Sir Benjamin Brodrietől kapott ajándékba és azóta a szalonjában tartogatott, különben egyáltalán nem aggaszthatják a szalon vendégeit. A szalon egy fala az övek, kasaik finom szalmából vannak fonva és művészileg díszített állványokon vannak elhelyezve, minden nyílásuk azonban üveggel el van jól zárva, úgy hogy a munkájukat nagyon jól láthatni, ellenben ők maguk nem juthatnak el a szalonba. Az egyes emeletekből egy-egy cső vezet víz- vagy gázvezetékyszerűen egy közös csőbe, amelyen át a szabadba juthatnak a méhek, virágok és lóhere közé.

† **Küzdelem a tűzhelyben.** Menier francia csokoládégyáros megvette nemrégiben a Szent Lőrinc folyó torkolatában levő Anticosti-szigetet. A szigeten vagy száz szegény halászember lakott, akik évtizedek óta csendes, zavartalan munkával tengették ott életüket. Mindegyiküknek kicsi kunyhója is volt a parton és a szegény nép eléggé megelégedetten töltötte napjait. Egy napon aztán a régi tulajdonos eladta a szigetet Menier csokoládégyárosnak, aki már másnap elküldte egyik emberét a halászközhöz és kijelentette, hogy ezentúl csak nagyobb évi bér befizetése mellett maradhatnak a szigeten. A halászok néhány részletet nagynehezen le is fizeltek, de később nem tudtak kötelezettségeiknek megfelelni és a gyáros felszólította őket, hogy hagyják oda a szigetet. A szegény nép kénytelen volt ott hagyni nyomor-

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(26)

II.

Az akadémiának egyik termében Foscarina megállt Francesco Torbido „Óregasszony”-a előtt. A képen ráncos arcú, foghíjas, sárgaképu öreg asszonyt látni, amaz emberi romok egyikét, melyek földre szállott parkákhoz hasonlítanak.

— Idővel!... — szólt magában, a szabad levegőre kerülve. — Mondja csak Stelio, ismeri-e a Calle Gambará csukott palotáját?

— Nem. Melyikről van szó?
— Glanegg grófnő házaról.
— Nem ismerem.

— S ennek a szép osztrák urhölgynek történetét sem ismeri?

— Nem Fosca. Mesélje el.
— Menjünk.

Egymás oldalán indultak a csukott palota felé. Stelio kissé hátrább ment, hogy lássa a színeszűt ebben a haldokló, fulladt levegőben. Forró tekintetével szinte megölelte az egész asszonyt: nemes vonalban lehajló vállait, erős derekát az engedelmesen simuló övet, a lassan hajló térdeket és azt a szenvedélyes, sápadt arcot, azt a szomjas és ékezzelű száját, a szép, férfias homlokot, a könnyűtől hármatosnak látszó szempárt, az egész fényből és árnyékból összeállított arcot, amelyen szerelem és bánat, lázas erő, reszkető élet fejeződött ki.

— Szeretlek, szeretlek! Csak te tetszel nekem! Minden, minden tetszik nekem te benned

— szólt hozzá az ifju halkan, egészen közelbe férfokozva, karját karjába fonva.

Az asszony megrezdült, megállt, lesütötte pillait, elsápadt.

— Édes társam! — szólt oly könnyed hangon, mintha é szokat nem ajkai, hanem lelkének mosolya alakította volna.

A gyöngédség hullámlásába olvadt föl s bőségesen részeltette benne barátját. Valamely végtelen hálaérzet arra készítette, hogy nagyszerű ajándékot keressen számára.

— Mit tehetek érted? Mivel kedveskedhetem neked? Oh mond meg!

Nagyszerű próbát, csodás szerelmi bizonyítást szeretett volna tenni. Vágyott az egész világra, hogy neki ajándékozhasssa.

— Mit kívánsz? Szólj! Mivel kedveskedhetem neked?

— Szeress, szeress!
— Az én szerelmem szomorú, szegény barátom!

— Söt tőkletes. Betetőzi az én életemet.
— Te fiatal vagy...
— Szeretlek.

— Neked olyan erősségekre van szükséged, akik hozzád hasonlítanak.

— Te napról-napra a magasba emeled erőmet és reményességemet. Vérem megsokasodik, mikor közelemben vagy. S mikor így hallgatsz mellettem, akkor születnek meg bennem azok a dolgok, amelyeken csudálkozni fogsz egykoron. Te szükséges vagy nekem.

— Ne beszélj így!
— Te napról-napra ígéred, hogy minden reményem beteljesedik.

— Ígérem. Szép jövőbe indulsz. Nem féltel. Te biztos jársz. Semmi veszedelm nem tud téged meghökenteni, semmi gád nem tud haladásod útjába kerülni. Oh, hogy így szerethetlek, a nélkül, hogy aggodalmaskodnom kellene. Aki szeret, aggódik. Én nem aggodom miattad. Téged legyőzhetetlennek tartlak. Köszönet ezért is...
Bizodalma olyan volt, mint a szenvedélye:

határtalan és világos. Hosszas küzdelmei, hosszas bolyongásai közepette szemmel tartotta ezt a győzedelmes ifjut, mintha csak saját vágyának tisztán lesűrődött ideálja lett volna. Hiuságos szerelmei és nemes lemondásai közepette nem egyszer jutott eszébe a gondolat: Oh, bárha viharezett bátorsággal, lelkem fájdalomtól megtisztult erejével egy napon a legmagasabb szánnyalásra segíthetnélek téged! Az ő melankóliája nem egyszer megmámorosodott valamely hősi előérzettel.

S most ime a végzetnek egy erőszakos és hirtelen lökése folytán így került eléje, mint egy vágyakozó asszony. A vére kívánta az ő vért. És kínosan örködött párnáján, nehogy alva lássa őt az ifju s észrevegye arca az évek nyomát s megszomjazzék valamely öntudatlan, friss fiatal szépségre.

Stelio erősen magához szorította a karját s kereste újával a keztyű alatt lüktető erőt, mintha szenvedélyének szüksége lett volna ama lüktető élet megérzésére, mintha érezni akarná ennek a hűsleges színnek dobogását.

— Semmit sem adhatsz nekem — szólt — ami fölérne azzal a biztos tudattal, hogy most már nem leszek egyedül életem végéig.

— Oh tehát érzed, tehát tudod, hogy így lesz ez mindig! — fakadt ki örömben az asszony, győzedelmesnek látván a szerelmét. — Mindig, mindig! Bármilyen történjék, bárhova vezessen is a sorsod, bármily szolgálatot kívánsz is tőlem, Stelio, a közelben vagy akár a távolban is...

A nyirkos levegőben egyhangú zajt hallottak: egy verébsereg csiripelt Glanegg grófnő parkjának lombhullató fái. Az asszony ajkán elhalt a szó, másfelé huzta barátját.

— Hova megyünk? — kérdezte Stelio — fölrivá ebből az álombeszédből.

Az asszony megállt. Mosolygott halk, gyöngéd mosolygásával.

(Folytatás következik.)

rult kunyjót és új haza keresésére indulni, csak egy kis csoport maradt vissza a szigeten s ezek elhatározták, hogy életükkel is megvédik tűzhelyüket.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Petrarca. Budapest. I. Jó napot, jó napot, régóta nem volt szerencsénk. Köszönjük „a szonettek, amelyekről illetőleg tekintettel a beállott uborkaszontra most már reméli, hogy a Kúvönlelek élen kapnak nagyon szivesen helyet.” Téved, kis macacs, de az egyiket — „a legjobbat” — itt közöljük:

Lelki bú.

— Szonett. —

Bár némi surlódás történt közöttünk, Szűm kinja hozzád, báj-lény! visszavagy; S ha majd reám borong a siri ág, Még él a frigy, melyet vígan kötöttünk.

Hiszen csak úgy értelmes létrejöttünk, Ha kecs-dús kéjre en- karunkba hágy; Akárha zord a sorsszél vagy ha lég, Gyötrelm, szerelm dies-napként áll fölöttünk.

Szólj szűdnek, üdv-nő: törjön a szeszélyvel, Törjön hűségre buzgón nappal-éjjel, Hisz létsajkádonk dűhre nincs vad ok!

Mert mint legbúsabb kórkép épp tavaszkor Az arci rózsát tépő sárnga aszkor, Ifjonti hévben sírba lankadok!!!...

Azért, amit a szerkesztői üzenetekben citálunk, nem fizetünk honoráriumot.

II. Lipótmező; Angyalföld; Schwartzter-intézet.

D. F. Alsó-Kubin. 1. Nem a kereskedelmi miniszterhez, hanem a M. kir. Szabadalmi Hivatalhoz (VII., Erzsébet-körút 19.) kell folyamodni a találmány szabadalmazása dolgában. 2. A szabadalom befelentésekor 20 korona díj fizetendő. Első évi szabadalmi díj 40 korona, mely évről-évre emelkedik egész 500 koronáig. 3. Elég, ha a találmány leírását két példányban meg lékeli. Akkor modell nem szükséges. 4. Ha a bejelentést a hivatal visszautasítja, felebebezzel a szabadalmi hivatal bírói osztályához. 5. Akarmelyik szabadalmi ügyintéző vagy Magyarországi Szimbolikus Nagypályainál (VI. Pómanizsigy-utca 43.) jelentkezhetik fölülre. A fölülteket ott tudhatja meg. Irodalma: Abasi-Aigner „A magyar szabadalmi jog története.” Budapest. Bartha F. „A szabadalmi jog története.” Eger. Róna I. „A szabadalmi jog története és rendszere.” Szeged stb.

Charlottenburg. Szerkesztőségünk ilyen ügyekkel nem foglalkozik. Méltóztassék azonban az osztrák és magyar első általános tisztviselő egylethez (II., Albrecht-ut 8.) fordulni, ott esetleg teljesítik a kívánást. Ajánlatát röviden és érthetően írja meg az intézet igazgatóságának.

K. S. Baranya-Baksa. Folyamodjék a székesfevárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához. A kérvényhez melléklendő: a születési, erkölcsi, házassági és katonasági bizonyítványok. A mosonyi-utcai rendőrkaszárnyában személyesen is jelentkezhetik a főparancsnoki irodában. Vidéki városokhoz csak üresodás esetén folyamodhatik.

Sz-1 L-s. Sem az állami ipariskola, sem az iparművészeti akadémia gépészmérnöki tanfolyamra nem képesít. Ha gépészmérnök akar lenni, érettségi vizsgát kell tennie s a József-akadémiát végeznie. Az állami ipariskolában csak gépészek képezhetik ki magát.

Dr. V. D. I. Ha ajánlatot tesznek önnek, akkor a társulat meg is adhatja ezt a kedvezményt. Mindenestre óvatosságot ajánlunk a biztosítás aláírásakor, hogy a levelemben említett pontozatok mind bele legyenek foglalva a kövénnybe. 2. A társulat fölülte nélkül megbízható.

O. L. Fiume. Ez ellen nem lehet semmit tenni, mert midőn ön állását elfoglalta, egyttal az ottani szabályokat is elfogadta és így nincs joga azok ellen panaszkodni. De különben sinos megfelelő törvény, melynek kapcsán az ön óhaja sikerülhetne.

Sz. J. Vajta. 1. Csak azok kapnak, akiknek a fizetése nem haladja meg az 1900 forintot. A drágasági pótlékokt évről-évre állapítják meg, nagyon kis összegekben. 2. Sorsjegyeket utána nézetünk s néhány nap múlva választunk.

S. L. Budapest. Csengeri-Pasteiner: A görög földön. Ára 5 korona 90 fillér. Curtius: A görögök története, 6 kötet, ára 22 korona 90 fillér. Creighton: A római nép története, ára 1 korona 40 fillér. Mommsen: A rómaiak története, 8 kötet, ára 32 korona. Valamennyit megkaphatja a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

131.943. sz. 1. Kassa-oderbergi vasút, IV. Mária Valéria-utca. Cs. és kir. szab. Déli Vasút igazgatósága, II. Mészáros-utca. 2. Folyamodjék s csatolja az okmányait. Magánlevele nem válaszolnak.

R. A. Budapest. Szives figyelmébe köszönjük, ajánlatára azonban — őszinte sajnálatunkra — nem reflektálhatunk.

I. S. Gyöngyös. Nem kell okvetlen az eredeti bizonyítványokat mellékelni, küldhet hiteles másolatokat is. 2. Az nem akadály, hogy eddig felekezeti tanítóképzőbe járt. 3. Ha jó bizonyítványai vannak, esetleg protektor nélkül is fölveszik ingyenes tanulónak.

Felekezet nélküli. Annál a papnál kell bejelenteni a vallásból való kilépést, aki a hitközség lelkészi dolgaikat ellátja. Öt évig azonban fizetnie kell még a hitközségi és iskolai adót.

S. E. Budapest. Sajnos, teljestökeletesen használhatatlan.

M. P. Parajd. 1. Azokat a váltóúrlapokat már sehol sem lehet beváltani. 2. Méltóztassék ez iránt dr. Weinmann Fülöp kir. közjegyzőhöz kérdést intézni, ő kezeli azt az alapot.

S. K. 111. Ennek a fennforgó esetben csak egy joga van: fölmondhatja a lakását és kihurokolódhatik. Mást nem tehet.

A. Gy. Zala-Egerszeg. Az alacsony szám éppen-séggel nem előnyös. Ha testileg alkalmas, szinte biztosra veheti, hogy három évi szolgálatra sorozzák be.

R. F. Fővárosi-György. 1. Az a nyelv, amelyet anyáktól tanulunk először. 2. Másik kérését a kiadóhivatal intézte el.

Sz. J. Anyvit jelent: kiélt, elfáradt, élet- és élvezetunt. A kifejezést használhatja női társaságban is.

H. énkéntes. Szeptember 1-ig kérheti az elhalasztást, de természetesen alapos okokkal és indokolással.

Piscator. Nem kell ehhez a pályához semmi egyéb, csak tehetség.

K. P. Dráva-Szabolcs. Egyes köteteket nem lehet kapni, az egész művet kell megrendelni. Cím: Vass József könyvkereskedő, VII. Erzsébet-körút 38.

G. A. Nagy-Sombat. Levélét az illetékes címre juttattuk.

Jövőjét aggodó. Méltóztassék a kishirdetések útján megpróbálni. Talán így sikerül a terve.

133.527. sz. Tala. A följelentést élőszóval is megteheti; ott aztán jegyzőkönyvet vesznek föl önnel. Régi há olvasó. Orvosi diploma hiányában nem villanyozhat senkit. Pénzért még kevésbé, mert mint kuruzslót elítélnék.

R. S. Budapest. Rákospalotai leányjavító intézet igazgatósága, Rákospalota.

F. Kolozsvár. Kenje be a belepéti területet fekete karbolittal, akkor elpusztulnak.

S. Sárka. De igen, ügyes megtévesztése a közönségnél. Ebben rejlik a művészet.

M. E. Szerecs. A szabalyrendelet arra az esetre is szól, ha az illető a bort haza is viteti — hitelre.

V. L. Szamosújvár. Az intézet igazgatósága a növényeket, ha különben a vizsákat már letette, az évszóró vizsgán való részvételt a fölmentheti.

T. L. Piskó. A kereskedelmi miniszter minden csütörtökön délután 4 órakor fogad.

E. R. A mentő-tanfolyamot az őssel tartják meg az egyesület házában. Hallgatnaja minden 15 évet betöltött férfi és nő a tanfolyam ingyenes.

Kivános. Ez a jegy: f. n. Fáy Nándor kollégánk nevét rejti.

Matura. A miniszter megengedheti, de aligha fogja megengedni. Érettségi vizsgát okvetlen kell tennie.

F. H. Battonya. A pénzügyminisztériumban semmit sem tudnak róla.

Iszapiskola. Fölítételek: betöltött 15 év s a polgári iskola, gimnázium, vagy reáliskola négy osztálynak sikeres elvégzése.

Falsú. Újvédek. Leghelyesebb, ha bírói uton érvényesíteneti követelését.

V. L. Fekete-Balog. 1. A szentesi képviselő zaidó vallású. 2. Nem tartoznak szalutálni.

K. I. Székesfejervár. Parisi magyar egylet: 10. Rue St. Louis en l'Isle.

Műnchelen olvasó. Azokat a kis cikkeket — jelzéssel Molnár Ferenc kollégánk írja.

Előfizető. Budapest. Mazzantini VI., Andrásy-ut 25. sz. a. lakik.

Sorsjegyek.

B. S. A. 7564—20. számú 1860-as sorsjegye 240 koronát, 5428—91. számú vöröskereszt sorsjegye 13 koronát nyert. Sottornya 20 koronát nyert.

B. B. né Kaposvár. — B. M. — P. J. Pozsega. Székely Karoly — Sz. Zs. Budapest. — Sz. K. Marosvásárhely. — U. A. Pástelek. — R. B. Zs. — R. Ö. Vilyány. — V. M. Upest. — K. J. né Budapest. — H. N. Huszt. — K. D. Uzon. — B. D. Naggy-Szűrány. Sorsjegyeik nem nyertek

Napirend.

Napló. Csütörtök, június 21. — Római katolikus: Gonz. Alajos. — Protestáns: Albán. — Görög-orosz: (június 8.) Teodor ev. — Zsidó: Szivan 24. — A nap két 3 óra 47 percek. — Nyugszik 7 óra 44 percek. — A hold két éjjel 12 óra 5 percek. — Nyugszik délután 1 óra 39 percek.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. n. 4 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A magyar uszógyógyintézet mezei versenye délután 6 órakor.

A budapesti (budai) támlőgyógyintézet közgyűlése délután 5 órakor.

Vemzeti múzeum: Ásványtára nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekethetők.

Egyetemi hűtőszek a Üllői-uton, nyitva délelőtt 8—12 óráig és délután 2—8 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig. Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj nincs.

Teknologiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Keroposi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Ligetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár zárva.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Keroposi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Keroposi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az élelvezetesség árusításiakat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2 óratól 4 óráig. A külöldi kirendeltségek központi élelvezetessége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szcenázások műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőcsőbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhapásterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnán berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta s pince ét-termekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Vasutak ünnepe.

Budapest, június 20.

Ma délelőtt tartotta tizenhatodik technikus gyűlését a Német-Osztrák-Magyar Vasút-Egyesület és ez alkalommal ünnepelték az egyesület fennállásának félszázados évfordulóját is. Az ünnepi ülésen, amely a Keleti pályaudvar dísztermében folyt le, Ludwig Gyula a Magyar Államvasutak elnökigazgatója elnökölt.

Jelen voltak: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, Kvanold titkos főkommandyánamos, a berlini királyi vasutigazgatóság elnöke, Bischof osztrák vasuti minisztériumi osztályfőnök, Ebermayer Gusztáv, a bajor államvasutak vezérigazgatója, pardányi Brahm lovag, a Déli vasut helyettes vezérigazgatója, Thalgy Emil a Dunai gőzhajózási igazgatója, Ráth Péter a Kassa-Oderbergi vasut vezérigazgatója, Heltai Ferenc képviselő, Fuchs igazgató (Württemberg), Borries kormánytanácsos (Hannover), Lochner építészeti titkos tanácsos (Eriurt), Housselle építészeti titkos tanácsos, lovag Grimberg udvari tanácsos (Bees), Ast és Rayl kormánytanácsosok (Ferdinand osztrák Déli Vasut), Preninger építészeti főtanácsos (Déli Vasut), Hohmecker építészeti főtanácsos (Eszaknyugati Vasut), Robitsek és Marx miniszteri tanácsosok, Vertessy Kálmán osztálytanácsos, Pernér főfelügyelő, Malter Zoltán, a szamosvölgyi vasut igazgatója, Banovits miniszteri tanácsos, államvasuti igazgató és masok.

Ludwig elnök üdvözli a megjelenteket és átadja a szót Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek. A miniszter üdvözli az egyesület tagjait, akik Budapestet választották gyűlésük színhelyének és a legnagyobb sikert kívánja működéssüknek. Az egyesület ezuttal megünnepeli fennállásának ötvenedik évfordulóját is. A mai korban egy technikus-egyesületnek minden gyűlése újabb haladást jelent. Kötelességének tartja elmondani, hogy az egyesület működése legfelsőbb helyről a legteljesebb méltánnyal és elismeréssel találkozik, minek jelölül ő felsőge ki-tüntetések adományozott, amelyeknek jegyzékét az elnöknek adja át. E kiüntetések egyes személyeket illetnek, de nemcsak ő személyek érdemeinek szólnak, hanem egyttal az összesség érdemeinek méltánylását is jelentik. Egy kiüntetésről a jegyzékben nincs említés. Ez, ugymond, tisztelt elnökünkét illeti, akinek ezennel legjobb szerencsekívánataim kíséretében ányujtom. (Lökés éjtésze.)

Ezután a miniszter ányujtotta a második osztály vaskorona-rend jeivényeit Ludwig Gyula elnöknek, aki megnatottan köszöntö meg a kiüntetést. Ludwig elnök bejelentette ezután, hogy a király Ebermayer Gusztávnak, a bajor államvasutak vezérigazgatójának a Ferenc József-rend nagykeresztjét, Malter Jenő kormánytanácsosnak a II. osztály vaskorona-rendet, Werchan és Lochner építészeti titkos tanácsosoknak a berlini királyi vasutigazgatóságnál a Ferenc József-rend közpkeresztjét, Borries Agost-nak a hannoveri királyi vasutigazgatóság kormány-és építészeti tanácsosának, valamint Robitsek Sándor miniszteri tanácsosnak, a magyar államvasutak igazgatójának a Lipót-rend lovageresztjét, végül Pernér Gyulának a magyar államvasutak főfelügyelőjének a királyi tanácsosi címet adományozta. A kiüntetőket leikosen megjelentek.

Kvanold, a berlini királyi vasutigazgatóság elnöke Thieren porosz közmunkáügyi miniszter üdvözletét tolmácsolja. Örömmel tudtja, hogy Vilmos császár porosz érdemejellekel tüntette ki a műszaki bizottság tagjait és pedig a II. osztály vaskorona-rendet a csillaggal Banovits Kajetan miniszteri tanácsosnak a magyar

Államvasutak igazgatójának és Schützinger udvari tanácsosnak a vezérigazgatósági tanácsosnak; a másodosztályú királyi koronarendet *Prenninger* építészeti főtanácsosnak és a harmadosztályú vörös sas-rendet *Perner* főfelügyelőnek adományozta. (Éljenzés.)

Ezután *Ludwich* elnök értékes jubileumi beszédet mondott, amelyben párhuzamot vont az egyesület és a vasút történetének multja között. Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után *Robitsek* Sándor igazgató, lovag *Grimburg* és *Forries* tanácsos tartottak szakzerű előadásokat, amelyek után a tárgyalást holnapra halasztották.

(Banket.)

A nemzetközi műszaki gyűlés tagjai tiszteletére ma este 6 órakor a Royal-szálló nagytermében mintegy 150 terítékű fényes diszlakomát rendezett a m. kir. államvasutak elnökigazgatósága, amelyen *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter is részt vett, aki *Kranold* a porosz államvasutak igazgatósági és *Bischof* az osztrák vasuti minisztérium osztályfőnöke közt foglalt helyet. Szemben a miniszterrel, mint házigazda *Ludwich* Gyula főrendiházi tag az államvasutak elnökigazgatója ült.

Az első felköszöntőt *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter mondta a királynak. A felköszöntőt állva hallgatták végig és lelkesen megélték.

Azután a miniszter megemlékezve arról a nagybecsű támogatásról, amelyben a vasuti szövetség ügyét a különböző államok kormányai részesítették, a különböző államok uralkodóira emelte poharát.

Kranold porosz titkos fő kormánytanácsos, a porosz királyi vasutizgatóság elnöke emelt ezután szót. Méltán mondhatta a kereskedelmi miniszter, — ugymond — hogy a vasuti szövetség ügye nem felelt volna oly nagy haladást, ha nem részesült volna a kormányok támogatásában. Halásan emlékezik meg különösen arról a támogatásról, amelyet most tapasztal a vasuti szövetség a magyar kormány részéről. Ebben a szövetség annak az állandó érdeklődésnek zálogát látja, amelylyel a magyar kormány a szövetség által képviselt nagyjelentőségű ügy iránt viseltetik és őzinte köszönettel tartozik ezért.

Uraim, így folytatja a szónok. Magyarország a vasuti szövetségbe tartozó országok között a vasuti hálózat nagyságára nézve a második helyet foglalja el, 13.600 kilométer a mai kiterjedése a vasuti hálózatnak, amely folyton növekszik még.

Uraim, mindenkinél el kell ismernie azt, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatóságát a lángoló kezdeményezés szelleme és a forgalmi ügyek oly felfoázása jellemzi, amely mindig arra törekszik, ami a forgalomnak jó és hasznos és mindig a legelőszérűbb intézkedésekkel igyekszik felhasználni a technika haladását és a legújabb találmányokat értékesíti a m. kir. államvasutak üzemében. (Élénk tetszés.) Így a m. kir. államvasutakat mindig mint szövetségünknek igen nagyra-becsült tagját tiszteljük és szeretjük. (Tetszés.)

Uraim, azt hiszem, hogy nem tévedek abban a fellevésben, hogy az a szellem, amely a magyar kir. államvasutak igazgatóságában kifejezést talál, ezen vasutak legfőbb vezetőjének és főnökének, a nagyméltóságú kereskedelmi miniszternek szellemére vezethető vissza. (Élénk tetszés.) És ezért a szövetség legmélyebb köszönetét és legőszintébb tiszteletét önhajta tolmácsolni a miniszter ur iránt. (Élénk tetszés és éljenzés.) Higgye el nagyméltóságod — folytatja a szónok a miniszter felé fordulva, — hogy semmi sem képes annyira hatályosítani törekvéseinket, mint az az érdeklődés, az a támogatás, amelyet a magas kormányok részéről élvezünk és amelyek itt is nagy mértékben vagyunk tanui. O excellenciája *Hegedűs* kereskedelmi miniszter éljen! (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Ludwich Gyula főrendiházi tag, a m. kir. államvasutak elnökigazgatója halásan emlékezik meg a szövetség műszaki bizottságának arról az elhatározásáról, hogy a szövetség 50 éves fennállása megünneplésének színhelyéül éppen Budapestet választotta, tekintettel arra, hogy ez a város a főváros a m. kir. államvasutaknak székhelye, amely területet egy a szövetség választmányában, valamint a műszaki gyűlésben az élénk tisztelet gyakorolja. Szólv megragauja az alkalmat, hogy a műszaki bizottság, amely immár 1881. óta, tehát tizenkilenc év óta a m. kir. államvasutakat tiszteli meg az élénkítés jogával, ugy az ebben kifejezésre jutó bizalomért, valamint azért, hogy Budapestet választotta a nevezetes ünnepek színhelyéül, legszívesebb köszönetét fejezze ki. (Élénk tetszés és éljenzés.) Halásan köszöni továbbá *Kranold* titkos fő kormánytanácsosnak, hogy személyes jelenlétével is deferál az ünnepeles alkalomnak. (Élénk éljenzés.) *Kranold* szeretettel tö személyisége nagy rokonszenvenvel dicsekedhetett mindig a technikusok körében is, akik őt a magukénak tekintik. Mindnyajuk szíve öhajának vél megféleml, midőn *Kranold* titkos fő kormánytanácsost, a vasuti szövetség elnökét élteti. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Grimburg lovag osztrák államvasuti igazgató nagy méltánnyal említi meg a technikus gyűlés kitűnő szellemét. Ez a szellem sohasem hajhászza az anyagi érdeket, amely érdek ellentéteket támasztalhatna, hanem mindig az ideális törekvéseknek szolgálatát lát. (Élénk tetszés.) De ha tényleg áll az, hogy ez a dicseretes szellem lengi át a technikus-gyűlésnek minden tagját, mennyivel inkább áll ez annak elnökéről, aki a gyűlés törekvéseinek irányát leginkább van hivatala képviselni! S e mellett mennyire közrehatnak e szellem ébrentartására azok a koncilias, szeretetreméltó, rokonszenves személyi tulajdonságok, amelyek ezt a férfit kitűntetik. *Ludwich* Gyula fő-

rendiházi tagot, mint a technikus-gyűlés elnökét élteti. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ebermayer Gusztáv, a bajor államvasutak vezérigazgatója: Bizonyára a legmélyebb hálával és hódolattal fogadta mindenki azt a kitűnő megemlékezést, amelyben két hatalmas uralkodó a vasuti szövetség e szép ünnepén a vasuti műszaki szolgálat ügyét névszította. Egy távirat késedelmes közbosítése miatt nagy sajnálattal csak most van abban a helyzetben, hogy közölhesse egy harmadik uralkodónak, *Luitpold* bajor régens heregek elhatározását, amelyly *Crailsheim* bajor állam-miniszternek, a műszaki tudomány e fennkölt pártfogójának javaslatára Ast kormánytanácsosnak (*Ferdinand* császár északi vasut) a bajor Szent Mihály-rendet a csillaggal és *Robitsek* min. tanácsos, m. kir. államvasuti igazgatónak a bajor Szent Mihály-rendet adományozta. (Lelkes éljenzés.) Lendülettel eszteti Ast kormánytanácsosnak nagy irodalmi érdemeit és azokat az érdemeiket is, amelyek *Robitsek* igazgató, mint a műszaki választmány elnöke szerzett. *Robitsek* igazgatóra emeli poharát. (Lelkes éljenzés.)

Robitsek min. tanácsos, államvasuti igazgató a technikus-gyűlésre emeli a poharát. Az a gyűlés, amely egymástól oly távol levő országok technikusait egybegyűjtötte, méltán nevezhető a béke ünnepeinek; mert a technikusok haret csak a természeti erőkket vívnak, azt is csak azért, hogy szolgálatába hajtsák őket az emberiség eszményének. A gyűlés és nagyvívű tagjai további hatását működtetésére emeli poharát.

Banovics Kéjtan, a m. kir. államvasutak igazgatója, a „vendégekre” emeli poharát: a műszaki gyűlés volt tagjaira.

Végül *Ludwich* Gyula elnök-igazgató a mai diszgyűlés előadói, *Grimburg* lovag udvari tanácsosa és *Borries* kormánytanácsosa emeli poharát. Ezzel a hivatalos tósztok sora véget ért.

A „vad” tósztok rendjét lovag *Grimburg* nyitotta meg. A londoni harisnyakötők bankettjén, ahol szólv véletlenül jelen volt, az elnöknek egész erőjét össze kellett szednie, hogy végül nagy meghatottsággal kiejthesse azt a szót: „The Queen.” De erre szótán a társaság rögtön megértette és siri csend, majd lelkes éljenzés következett. O is azt hiszi, hogy az egész társaság rögtön megért mindent, mihelyt kijöti e szót: *Ebermayer!* (Élénk derűtség, éljenzés és taps.)

Robitsek min. tanácsos, igazgató, lovag *Grimburg*ot élteti.

De Serres, az osztrák-magyar államvasut-társaság volt igazgatója, a technikus bizottság régi tagja, francia nyelven köszöntö meg a meghívást, amelyre egyenesen Párisból utazott Budapestre. Visszaidézi a gyűlés régebbi tagjainak emlékeztetésére azt a tószkját, amelyet jó néhány évvel ezelőt az ausztriai és magyar vendégek nevében mondott *Barlinben* a technikusok gyűlésén. Akkor azt mondotta, hogy a technikusok gyűlése meg a német vasuti egyesület volt a német egység uttórója. Élteti a német vasuti egyesületet.

A vendégek az utolsó tószk elhangzása után is még sokáig maradtak együtt, gyönyörködve *Balogh* Károly zenekarának művészi játékában.

Ipar és kereskedelem.

Az országos iparoktatási tanács a nyári szünet előtt e hó 20-án tartotta utolsó ülését. A kereskedelmi minisztérium első emeleti tanácstermében dr. *Matkovics* Sándor elnöklele alatt a tanácsnak csaknem összes tagjai megjelentek. A titkári bejelentések után napirendre kerültek: a budapesti m. kir. állami mechanikai és órásiipari szakiskola tanterve, az állami szakiskolák fémipari szaktárgyainak és fémipari műhelymunka tanítása, a magyar nyelvnek az ipari szakiskolákon való tanítása tárgyában kidolgozott részletes módszertani utasítások, továbbá a kézműmári számára szervezendő tanfolyam szervezete és tanterve.

Az egyes kérdések fölött élénk vita fejlődött ki s a tanács meritorikus tárgyalásai során nagy örömmel vett tudomást *Hegedűs* Sándor miniszternek azon fontos intézkedéseiről, hogy a tanácsot foglalkoztató kérdéseknek kellő módon és minden részletre kiható előkészítésében módot nyujt az ipari szakoktatás terén működő tanfolyamok tapasztalataik és véleményük érvényesítésére. A tanács felette nagy jelentőségűnek találta *Hegedűs* Sándor miniszter ezen intézkedését, már azon okból is, mert a gyakorlati tanfolyam tapasztalatai nem nélkülözhetők a tanterv természetzerű tökéletesítésénél és így eleve biztosítottak tekintendő azon cél, hogy a tervezetek az elebe is atvisszerenek. A tanács egész terjedelmében magáévá tette a *Csatlós* Imre ipari szakiskolai igazgató által a magyar nyelvnek az ipari szakiskolákon való tanítására, valamint a *Vesnera* Aladar, *Mokry* Samuel, *Magyar* Endre és *Fekete* Jakab ipari szakiskolai igazgatók által a fémipari szaktárgyak és műhelyi munkák tanítása tárgyában kidolgozott javaslatot. A magyar nyelvi oktatás kérdésének tárgyalása során a tanács felette kivanatosnak jelezte, hogy a tanterv utasításnak megfelelően oly olvasókönyv szerkesztésének, mely az általános műveltségre tartozó ismeretek oly eleven közléje, hogy az ipari pályára készülő ifjúság érzése és gondolkozása e révén is hezafias irányban fejlesztessek és nemesbítsessék. A tanács ily olvasókönyv megírására adandó megbízás ügyében *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszternek konkrét javaslatot terjeszt elő. Tárgyalásai során kimondta meg a tanács, hogy a budapesti órásiipari szakiskola, mely régebben csak szakirányú tanonciskola volt, de az 1898/99-ik tanévtől kezdve korszerű műhelyekkel

van kiegészítve, az intézetben felkerült iparágak természetéhez és egész működési keretéhez képest a nagyközönség tájékoztatására „mechanikai és órásiipari szakiskolának” neveztessek. Ez intézet tantervében a többi hasonló rangú szakiskolához képest lényeges újítás, hogy az elméleti és rajzbeli órák száma a műhelyi gyakorlati oktatásra szánt óra szám javára mind a négy évfolyam jelentékenyen apasztatott. A *kézműmári állami szövőipari* szakiskolán fiatal kereskedők számára szervezendő tanfolyam szervezete és tantervét azért, mert ezt a tanfolyamot nemcsak kereskedők, hanem más foglalkozású egyének számára is szükségesnek tartotta, az előterjesztést alakjában nem fogadta el, hanem a tanácskozáson részletesen kifejtett véleményekhez képest az előterjesztés átdolgozását tartotta kivanatosnak.

Szerb-török vámvisszály. A szerb pénzügyminiter, amint *Belgrádból* jelentik, utasította a vámhatóságokat, hogy június 1—14-étől kezdődőleg Törökországba szálló árukra az általános vámtarifát alkalmazassák, mivel az ideiglenes szerb-török kereskedelmi egyezmény május végén lejárt s nem újították meg. Ezek után *Konstantinápolyból* származó értesülés alapján figyelmeztetjük a magyar kiviteli cégeket, hogy *Törökországba menő árukat lássák el származási bizonylattal* akkor is, ha *Fiumén* vagy *Trieszten* át küldik Törökországba.

Kinevezés. *Reichart* Emil a *Duna* biztosító társaság eddigi igazgatója 28 évi működés után nyugalmobba vonult. Helyébe *Reiner* Mihály eddigi igazgatóhelyettesét neveztek ki a magyarországi igazgatóság igazgatójává.

Uj vasut. Június 18-án *Mátészalkán* Nagy László alispán elnöklele alatt a Nagy-Károly-Vásáros-Naményi, illetve *Csapig* építendő vasut ügyében értekezletet tartottak, amelyen Nagy László alispán indítványára elhatározták, hogy a régóta vajudó vasutúgy finanszírozásához szükséges 50.000 forintnak évi 3000 forint kamattal az alispán egyéni megítélés szerint ki forja vetni ez ügyben érdekelte községek közt. Ennek a vasutnak kiépítését az *Ecsedi* lap lecsapalása következtében felszabadult több ezer hold föld terményeinek értékesítése is kivanatos teszi. A vasutúgy fejlesztése és napirenden tartása jelentékeny részben *Hosvay* Lajos mátszalkai főszolgabíró érdeme.

Eajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvételársaság közli, hogy vasárnap és ünneppokon, a menetrendszerinti első járatban Budapest—*Visegrád* és *Nagymaros* között közlekedő gőzös a kiránduló közönség kívánságához képest június 24-től kezdve — a nyári hónapokon át — *Nagymaros*ról egy órával későbbben fog Budapestre visszaindulni és pedig a következő menetrend szerint:

Indulás *Nagymaros*ról 6 óra 45 perokor este, *Visegrádról* 7 órakor, *Duna-Bogdányról* 7 óra 20 perokor, *Táhról* 7 óra 40 perokor, *Tófaluról* 7 óra 50 perokor, *Leányfaluról* 8 órakor, *Szt.-Endrérről* 8 óra 20 perokor, *Ó-Budáról* 9 óra 20 perokor, *Buda (Bombatór)* 9 óra 30 perokor, érkezés *Budapestre* 9 35 perokor.

Szosszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pestben* 40.— korona pénzben, 40,50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentál készúra 43,50 korona pénzben, 44.— korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A *ferencvárosi* petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár *ajrjggyezése* 1900. évi június 20. Készlet 866 darab. Erkezett 281 darab. Összesen, 1147 darab. — *Eladatott* 805 darab. Maradt 352 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 84—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 88—96 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 90—96 k.-ig. Óreg nehéz páronkint 400—500 kilos 84—95 koronáig. *Malacok* 66 korona 100 kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 20.

A hangulat ma csendes volt. Forgalmob került 19.000 métermázs buza néhány fillérrel alacsonyabb árakon. Más gabonaművekben csekély volt a forgalom.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80 k. 8 K. — 1., 400 mm. 79,5 k. 8 K. — 1., felső, 100 mm. 79,5 k. 7 K. 85 f., sarga, 100 mm. 78,5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 60 f., felső búkköny, 300 mm. 76,5 k. 7 K. 85 f., felső búkköny.
 Pest megyei vidéki: 200 mm. 79,2 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 450 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 30 f.
 Török-Becsei: 1700 mm. 76 k. 7 K. 57 1/2 f.
 Fehérmegyei vidéki: 600 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 77,8 k. 7 K. 90 f.
 Dunavidéki: 400 mm. 74 k. 7 K., 32 1/2 f., 300 mm. 74,5 k. 7 K. 32 1/2 f., 400 mm. 73,5 k. 7 K. 32 1/2 f., 100 mm. 73 k. 7 K. 32 1/2 f.
 Bányási: 200 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 875 mm. 76,5 k. 7 K. 60 f.
 Mohácsi: 1500 mm. 76 k. 7 K. 52 1/2 fillér. *Makói:* 3000 mm. 77 k. 8 K.
 Csabai: 600 mm. 78,5 k. 7 K. 90 f.
 Bácskai: 900 mm. 73,5 k. 7 K. 65 f.
 Ó-Becsei: 1160 mm. 73,6 k. 7 K. 62 1/2 fillér.
 Mind 3 hónapra.

A kézzel hivatalsal jegyzése a budapesti árú-és értéktőzsde szokásai szerint, készszenben 50 kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Eszköz', 'Kiló', 'K-16', 'K-16', 'K-16', 'K-16'. Lists various goods like 'szesz', 'tobacco', 'oil' with their respective prices.

Table with columns for 'Egyéb gabonafélék', 'Kiló', 'K-16', 'K-16'. Lists various types of grain and their prices.

A határvidéklet folyamán a következő kötések történtek:

Table listing market transactions for various goods like 'Buza júniusra', 'Rozs júniusra', 'Zab júniusra' with price ranges.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing closing prices for various goods like 'Buza júniusra', 'Rozs októberre', 'Zab júniusra'.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table showing closing prices for various goods like 'Buza júniusra', 'Rozs októberre', 'Zab júniusra'.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata változó volt. Kezdetben gyengéssé tünteti mutatkozott, melyeket az üzlet zárlata felé némi javulás váltott fel.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tőzsde kezdetben tartózkodó volt, később arbitrage és fedezési vételek javult irányzatot teremtek, mihez hozzájárulván a helyzet kedvezőbb megítélése, zárlatkor kedvező irányzat kerekedett tulsulyra.

A helyi piac inkább gyengének volt mondható; a forgalomban került értékek csak árengedményekkel cserélhettek birtokost.

A valutapiac változatlan.

As előtőzsde gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény —, Osztrák hitelrészvény 694.50—695.75, Osztrák-Magyar államvasut 668.—669.50, Déli vasut 120.—, Ríamurány 557.—558.—.

A déli tőzsde: Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 717.50—719.—, Osztrák hitelrészvény 696.—696.50, Osztrák-magyar államvasut 669.—670.50, Jelzőlozbank 447.—447.50, Ríamurány 559.50—561.50, Közúti vasut 617.—618.—, korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 91.10—91.50, Általános villamos vasut 233.—237.—, Adria r. t. 480—485, Hazai bank részvény 220, Kereskedelmi bank részvény 2050, Salgótarjáni részvény 640, Városi villamos vasut részvény 314 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 701.50, Magyar hitelrészvény 720.50, Leszámítoló bank részvény 474.50, Ríamurányi vasut 557.—, Osztrák-magyar államvasut 671.50, Közúti vasut 618.—, Villamos vasut 314.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Allamadósság.

Table with columns for 'Magyar Allamadósság', 'Pénz', 'Arú', '100 kor.-kint', '100 kor.-kint'. Lists various government bonds and their values.

b) Osztrák Allamadósság.

Table with columns for 'Egyenl.', 'papírjára', 'Korona', '100 kor.-kint', '100 kor.-kint'. Lists Austrian government bonds.

c) Idegen Allamadósság.

Table with columns for 'Egyenl.', 'Pénz', 'Arú', '100 kor.-kint', '100 kor.-kint'. Lists foreign government bonds.

II. Más kölesnök.

Table with columns for 'Egyenl.', 'Pénz', 'Arú', '100 kor.-kint', '100 kor.-kint'. Lists various types of bonds.

III. Zálogvelekek és kölesnökötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various types of bonds issued by Budapest institutions, including 'Bécsiek lakaréki', 'Jelzőlozbank nyar.', 'Közp. kősz. társ.', etc.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table listing various types of first priority bonds.

V. Bankok részvényel.

Table listing various types of bank shares, including 'Bankégyesület', 'Egys. fővárosi', 'Magyar állami', etc.

VII. Biztosító társaságok részvényel.

Table listing various types of insurance company shares.

VIII. Gőszalmok.

Table listing various types of steam engines.

IX. Bányák és téglagyárak részvényel.

Table listing various types of mine and brick factory shares.

XI. Könyvnyomdák részvényel.

Table listing various types of printing house shares.

XII. Különféle vállalatok részvényel.

Table listing various types of other company shares.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényel.

Table listing various types of transportation company shares.

XIV. Sorsjegyek.

Table listing various types of lottery tickets.

X. Vasútvétek és gépgyárak részvényel.

Table listing various types of railway and factory shares.

XV. Pénzmekek.

Table listing various types of currency notes.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table listing various types of foreign exchange rates.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremeg: lucerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdőlyi —, korona, vörös bányági —, korona, középszemű —, korona, nagyszemű —, korona, Disznózsir: budapesti 55.—55.50, korona, vidéki —, korona, Táblaszalonna: légszártított vidéki —, korona, városi 4 darabos 45.50—46.—, korona, 3 darabos 50.—51.—, korona, füstölt —, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —, korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona, Szilvaiz: szlávóniai —, korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde szilárd helyi papirokban, nemzetközi papírok gyengültek.

Déli tőzsdén javult a hangulat. Zárlat tartott, de üzlet csendes.

Bécs, június 20. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjára 115.40, Tiszai és szegedi kölesnök sorsjegye 138.50, Magyar vasúti kölesnök elsőbbségben 99.20, Magyar keleti vasúti állami kötvény —, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 479.—, Ríamurányi vasúti részvény 561.—, Magyar koronajáradék 91.05, 4% os Magyar földtörz. kötvény 91.75, Magyar hitelbank részvény 719.—, Magyar nyeremény kölesnök sorsjegye 153.50, Kassa-odobergi vasúti részvény 356.—, Magyar kereskedelmi bank 2650.

Bécs, június 20. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjára 97.80, 4% os osztrák aranyjára 115.70, 1860-éki sorsjegye 134.50, Osztrák hitelsorsjegye 386.—, Angol-osztrák bank 280.—, Bécsi bankgyűlési 500.50, Osztrák-magyar bank 1748.—, Déli vasut 122.50, Dunagőzhajózási részvény 748.—, Donányrészvény 285.—, Császári és királyi arany 11.37, Német bankváltók 118.62, 4% os osztrák 97.35, Osztrák koronajáradék 97.60, 1864-éki sorsjegye 198.—, Osztrák hitelinstitúti részvény 700.—, Unionbank 570.—, Osztrák Länderbank 435.—, Osztrák-magyar államvasúti 670.50, Elbavölgyi vasut 476.—, Alphei bányász részvény 487.—, 20 frankos arany 16.31, Londoni váltóár 242.17, Bécsi Tramway 293.—, Az irányzat javult.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, június 20. (Tiszai tüdőzsde.) Eleinte a hangulat a tegnapi nyugati tőzsdék hágyadsága miatt kedvezőtlen volt a bankrészvényekre és járadékokra nézve, ellenben a bányártekek piacán barátságos volt az irányzat. Vasrészvények iránt kedvező vélemény uralkodott. Később az irányzat általában javult, mert a lapok snganai jelentései azt a reményt kelteket, hogy a kínai kormány aligha fog komolyan ellenszögélni. Minő ingadozás után a londoni kurzusok is előmozdították az irányzat megszilárdulását. Az üzlet nem göttött nagyobb arányokat. Magánleszámítóai kamatái 5 1/2%.

Berlin, június 20. (Zárlat.) 4% os papírjára 97.80, 4% osztrák aranyjára 115.70, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 90.50, Osztrák-magyar államvasut 142.25, Kassa-odobergi vasut —, Bécsi váltóár 84.15, Magyar vasúti beruházási kölesnök 101.—, Alphei bányász részvény —, Disconto-Commandit 179.40, Általános villamosági Edison 232.25, Gelsenkircheni 235.25, Laurakohó 234.—, 4% os osztrák 96.25, 4% os magyar aranyjára 96.30, Osztrák hitelsorsjegye 217.25, Déli vasut 27.75, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegye 216.05, 4% os új orosz kölesnök —, Török donányrészvény —, Olasz járadék 94.25, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 160.25, Harpeni 203.—, Az irányzat szilárd.

Hamburg, június 20. (Zárlat.) 4% os osztrák 96.10, 1860. sorsjegye 135.—, Déli vasut 27.50, 4% osztrák aranyjára 97.75, Osztrák hitelsorsjegye 217.70, Osztrák-magyar államvasut 142.50, Olasz járadék 94.—, 4% os magyar aranyjára 95.90, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 20. (Zárlat.) 4% os papírjára 97.80, 4% osztrák aranyjára 115.70, Magyar koronajára 90.75, Osztrák-magyar bank 102.90, Déli vasut 27.75, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.02, Bécsi bankgyűlési 126.—, Villamos részvény 134.—, 8% os magyar aranykölesnök 77.—, 4% os osztrák 96.35, 4% os magyar aranyjára 96.10, Osztrák hitelsorsjegye 216.50, Osztrák-magyar államvasut 142.10, Eszaki. vasut —, Bécsi váltóár 84.—, Férisi váltóár 212.16, Unionbank —, Alphei bányász részvény 240.—, Az irányzat meglehetősen szilárd.

Páris, június 20. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 4% osztrák aranyjára 97.—, Osztrák Länderbank —, 3% os francia járadék 100.—, Ottománbank 541.—, 3 1/2% os francia járadék 101.75, Alphei bányász részvény —, Déli vasut 142.—, 4% os magyar aranyjára —, Párisi bankrészvény 1114.—, Olasz járadék 94.60, Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelinstitúti részvény —, Török donányrészvény 306.—, Az irányzat lanyha.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 20. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hissóti sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Oreg néhez (párónként 400 kilogramm feletti súlyban) 92.—94 filléreg, Oreg közép párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban —, krajcársz. Füstöl. ne-

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI—XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronákban.

höz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 96—98—

Szerkesztés szám 1900. jun. hó 18. napján volt

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 20. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Huber Ferenc nagy-

a budapesti itélőtábla elnöke Harkay József végzett jog-

Ügyvédi kamarák. Az aradi ügyvédi kamara dr. Köpf

Nemaggyarosítások. Izsák Ansel (Antal) avas-újvárosi

Pályázatok. Albírói a halmai járásbírószághoz két két

Időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, június 20.

Ugy az északnyugoti, mint a keleti depresszió hely-

Fekete-tenger fölötti másodlagos minimum elenyészési és

Hazánkban az eső tegnap csakúgy kivétel nélkül minde-

Küldetés: Meleg és tulnyomóan száraz idő várható

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, etc.), date (Junius 19, 20), and water level (méter).

Advertisement for NORMA medicine, featuring a circular logo and text describing its benefits for various ailments.

Advertisement for Dr. Mitzger Tivadar's Hydro-Elektrotherapiai Rendelő-Intézet, located in Budapest.

Advertisement for Poloskát and Éder-féle poloskairtó szesz, highlighting their effectiveness for various conditions.

Advertisement for RADVANYI L. featuring an illustration of a man and text about his medical services.

Advertisement for Titkos betegségek ellen by Dr. KAJDACS, Y. cs. és k. etredorvos.

Advertisement for GUMMI and VALÁS ELŐTT, including contact information for Pollitzer Mór és Fianál.

Advertisement for Kwizda-féle szab. szorító-szárvédő-szallag gummiból, featuring a cat illustration.

Advertisement for Electrotherapiai rendelő intézete by Dr. KAJDACS, Y. cs. és k. etredorvos.

Advertisement for PİLÜLES et SIROP BLANCARD, including details about the product and its manufacturer.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Három pár cipő.

Böcker bohózat 4 felvonásban. Irta Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millöcker K.

Személyek:

Stangelmayer Gál	Kudelmudel Nikó
Klára, neje Kalmár	Koplavecz Szathmáry
Nachtalter Balassa	Kunigunda Rostagni
Éder Laura	Szelepcsényi Flink Lőrinc
Wappenknopf Binari	Léni, felesége Gyöngyi
Masksprudel Nánásy	Flitterglanz Fedák
	Berzsetei

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Az eleven ördög.

Víg operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átírolgolta Deréki Antal. Zenéjét szerző Konti József.

Személyek:

Soubise herceg Horváth	Desperrières Németh
A hercegné Sipsóné	Veronika Csatai Zs
Tibullé Szirmai	Margot, leánya Harmath
Hermiáné Bojár	Grovin Ujvári
Leteriér Amón	Marianne, neje Bárdy
Pomponius Kovács	Rendőrúrsz Palotai

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Cumberland, a gondolatolvasó.

Más világok, mint a miénk.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Ábrányiné Wein Margit urnó vendégfellépésével.

Cornevillei harangok.

Víg operett 3 felvonásban. Irta Clairville és Gabes. Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Zárva.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Csütörtök, 1900. június hó 21-én.

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echeagaray J. A. spanyol eredetű fordította Pathy Károly. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 7 1/2-kor. Kezdeté 8 1/2-kor.
A Mulató 169-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári-üdény helyárad.
Ma:

A repülő lég-ballet

„AEROGRAPHIA“

3-ik vendégjátéka. Ezen mutatvány szenzációs! Fenomenális!
Először Európában látható a párisi Chatelet színházból

Mary Krausz Majthényi Janka
prima ballerina első szolótáncosnő
zárlatul bámulatos nagy villamos

APOTEOZIS.

Továbbá:
„Im siebenten Himmel“.
Daljáték Lindau K.-tól, zene Pagin Nándortól.

PAGIN urral mint vendég
a bécsi Theater an der Wien tagja.

Ugymint az összes műsorok.
Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytársada Károly-körút 26.
A mulató villanyos világítását saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.

NÉMETFÖLDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma este 7 és fél órakor:

nagy előadás.

Fellépnek

LES HERNANDEZ trapéz művészek

Frères BORGHETTI 616 képek

továbbá a hirnevés iskolavárnó Carré Katica K. a., valamint a többi műsorok.

JAPÁN RÓZSÁJA.

Fényes kiállítású japán némajáték bemutatása.

Pénteken, június 22-én este 7 1/2 órakor 2-ik

nagy kórikus és bohóc előadás

összekötte amateur-lovaglással.

Ős-Budavára.

Ma csütörtökön június 21-én belépő-díj 50 kr.

Bogdányi nő-csoport

Elise de Vère

Panzer Lina

Osrani csoport

Yos Karis trio stb.

8 és 9 órakor 2 bohózat ingyen ülőhelyekkel.

10 órakor nagy Varieté előadás.

Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytársadékbán.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kéty

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, verszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kitűnő sikerrel használhatók.

Árak vidékre kőbányai vasút állomásra szállítva

1 láda 30 nagy palack 17 K. 50 f.

1 " 30 kis palack 13 K.

A fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapra belüli bérmentes visszaadásákor 5 korona visszaszolgáltatnak.

Budapesten kapható minden fűszer- és csomagkezeskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet”-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉS HELY:

Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

Utánnyomás nem díjazt.

Szt.-MARGITSZIGETI gyógyfürdőhely.

A Szt.-Margitszigeti 43.7^o C. hővizű kitűnő eredményekkel használtatik mint fürdő, vagy bőrség mint gyógyital és belélegzésre a következő kórák ellen: köszvény, osz. zsabák, idült kíttegek, külsértések után föllépett izzadományok, görvély-és bujakór, máj-, gyomor-, bélbántalmak, idült székrekedés, hólyagbajok, női bántalmak, garat-, gége-, tőbőhurut, hűdés, idegbántalmak. Meglepo sikerrel használhatók a masszázs, villamos fürdő, hidrogén- és Kneip-féle gyógyfürdő. — 135 hold sétakert, tisztá, portamentes levegő és 300 vendégszoba. társalgási-és teázó-terem, posta, telefon, távirda, gyógyszerár és elismert jó konyha.

Rendelő fürdőorvos **Dr. ÖTVÖS JÓZSEF**, az országos közegészségügyi tanács tagja. — Naponta katoná- és cigányzene. — Hajóközlekedés félóránként; monetteri jegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünnepnap 40 kr. gyermekjegy 10 kr.

Fürdőidény tartalma: május 1-től október 1-ig. Május és szeptember hónapokban 30% árengedmény.

Megrendeléseket lakásokra átvisz

a Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő felügyelőség Budapest.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutaknál rendszeresített kezelőnői és pénztárkezelőnői állásokra régi-bbi folyamodások folytán már előjegyzett s szakképesítéssel is bíró jelesek száma oly nagy, hogy ezen állások aránylag csekély számánál fogva a beállhatók szükséglet évekre fedezve van.

Miután az e tekintetben közzétett figyelmeztetéseink dacára egy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, mint az államvasutak igazgatóságához folyamodványok még mindig nagy számmal érkeznek, újabb figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy mindaddig, a míg a már előjegyzésben lévő jelöltek elhelyezést nem nyernek, a kezelőnői állásokra való további kiképzés beszünttetett, minél fogva a beérkező kérvények minden érdemleges tárgyalás nélkül a folyamodóknak egyszerűen vissza fognak adni. Ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezést nyernek, a további írásdedések nyilvános pályázat útján fognak betölteni.

Ily körülmények között az illetőknek saját érdekében is áll, hogy a céltalan kérvényezés külsőségétől és fáradságától magukat megkímélik.

Budapest, 1900. június 13-án.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Magy. kir. Államvasutak Budapesti balparti üzletvezetősége.

19827/900. sz.

Pályázati hirdetés.

mény.

A magyar királyi Államvasutak alulírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatközben egyenruhát tartoznak viselni.

A hivatalnok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők.

1. Nyári zubbony, 2. Tavasz és őszi zubbony, 3. Téli zubbony, 4. Nyári nadrág, sötétkékes, szürke vagy drapp színű posztóból. 5. Tavasz vagy őszi nadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavasz és őszi felöltő, 8. Téli felöltő, 9. Nyári sapka, 10. Nyakraváló, 11. Keztyű, 12. Karkötő, 13. Rangjelző rózsaák.

Az 1—8 tétel felelített ruhadarabok készítéséhez megkívántató kelmék szállítása a magyar kir. államvasutak Igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon cég, mely az 1—8 tétel alatt felsorolt ruhadarabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges kelméket a jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételek szerint a megnevezett honi gyárban beszerezni.

Az ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszereshetők az alulírott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, melynek megfelelően aztán az ajánlat következő felirattal látható el:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítésére” és ez f. év július hó 14-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőséghez (Budapest, VI. Teréz-körút 62. szám I. emelet 5. ajtó sz.) nyújtandó be, vagy posta útján küldendő be, bánatpénz gyanánt 400 korona készpénzben, vagy értékpapirokban 1900. évi július hó 13-án déli 12 óráig gyűjtőpénztárunknak (VI. Teréz-körút 62. sz. földsz.) küldendő be.

Az üzletvezetőség fenn tartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott egységárra szabadon választhasson. A magyar királyi Államvasutak bpest balparti üzletvezetősége.

Utánnyomás nem díjazt.

Graz. **Hotel „zur goldenen Birne“** Graz.

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan különösen berendezve. Villanyvilágítás. **HUTTER J.**, tulajdos.

Stahel és Lenner
trieurgyár,
Budapest, V., Katona József-utca 8. szám.

Ajánljuk
trieurjeinket
minden gabona tisztítására. Skólonyerstermény beklődése mellett speciális triour készitünk. Lekopott triour-kepenyt gyorsan és olcsón ujjal felszerelünk. Kívánatra képes árgyűzőkkel bórmentve szolgálnk. Jutalék mellett szolid elárusitók alkalmazást nyerhetnek.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre kaphatók
Polgár Kálmán
órás- és ékszer-üzletben
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Vidékére árgyűzők bérmentve.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP, PAP, PAP

1 szeszhajtható vasgőz	fr	1 acél sodrony egybetöltő	fr
3 db kivételű matraccal 10.-		1 tengerről matrác	4.50
1 db rouge paplan 1.90		1 Afrigue matrác	5.50
1 db rouge paplan prima 2.50		1 löcsőr matrác	12.-
1 db sötét csehnir paplan 3.80		1 ruganyos ágybetöltő	10.-
1 db altisz csehnir paplan 4.90		1 nagy szoba szőnyeg	2.50
1 db altisz selyem paplan 8.-		1 futó szőnyeg 26 król feljebb	
1 db fodros altisz selyem paplan 12.-		1 ablak tünis függöny	1.50
1 db jó vászon ágy lepedő 1.30		1 ablak Kongo függöny	0.50
1 db jó " " paplan " " 2.-		1 ostorágyazott függöny	1.50
1 db finálé ágy pokróc 1.50		1 tartó " " " " " " " " " "	1.50
1 db grapy ágy pokróc 4.90		1 ablak csipke függöny	2.50
1 db jó löpökrő " " " " " " " " " "		1 bouret ágyterítő	2.50
1 db szegret löpökrő " " " " " " " " " "		2 grapy ágy- és 1 asztal-terítő	11.-
1 levarrott szalmazsák " " " " " " " " " "			

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrác és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítő stb. nagy vő asszókban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árgyűzőket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem lezsoló árakat kiserelünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Tavaszi és nyári évad
1900.
Valódi brünni szövetek

Ery 3-10 méter	2.75. 3.70. 4.80 frt jó	} valódi } gyap- } júbó
hosszú szelvény, ele- ggy- és szelvény	6.- és 6.90 frt jobb	
zetre teljes férföltő- zetre (kabát, mellény	7.75 frt finom	
és nadrág) ára csak	8.65 frt legfinomabb	

Egy szelvény szalon-öltönyhöz 10.- frt-ért, valamint felöltő-szövetet, turista-jelent, legfinomabb kámpingruhákat szállított gyári áron a legjobb hímzővel és szőlőnek elismert póstitó gyártraktár

Siegel-Imhof Brünben.
Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kereskedünk.
A magánarvónak, aki a szöveteket közvetlenül a festő cégnél a gyár székelyhőn megrendeli, előnyt telontkonyok.

Nagyon praktikus utközben.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egésze hatós. megvizsgálva.
(Bizonnylat Bécs 1837. július 3.)

Kalodont
legjobbnek elismert
fogtisztítószert

rövid használat után alaposan eltávolítja a szájbán hihetetlen nagy számban képződő, az inyet és fogakon lerakódó ártalmas gombákat (fogkővet) stb. erősíti az inyet és a fogakat, és elősegíti a legkésőbb agkgorig a jó emésztést és egészséget.

